

МАКЕДОНСКИ ГЛАС 1

Година I
 Август-септември 1993
 kolovoz-tujan 1993

ВЕСНИК НА ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА-ЗАГРЕБ

НАШИ ЈУБИЛЕЈИ Илинден 1903-1993 стр.3, КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО КУЛТУРАТА НА СЛОВЕНСКИТЕ НАРОДИ Отпрвин беше речта Налиша на хрватски Јосип Братулиќ стр. 7, ЛИКОВИ НА СОНАРОДНИЦИ Затворениот карактер на Чичко Димчо Налиша Михаило Ницота стр. 9

НАСЛОВНА БЕСЕДА

Сакаме да ги сочуваме нашиот национален идентитет и нашиот јазик, да одржиме постојан контакт со Македонија. Сакаме да ја почитуваме Хрватска, да бидеме мијални дојави и чесни граѓани. Сакаме достоинствено да кажеме дека сме Македонци

Д-р Никола Гроздановски, претседател на Заедницата на Македонците во република Хрватска

Посаменица е иницијативата за формирање друштво, клуб или заедница на Македонците во Хрватска. Тие задани повремено се собираат бидејќи немаат никакви организирани претставителства, со одредена програмска ориентација. Со распаѓањето на федеративното устројство на Југославија, се јави немислива потреба од поорганизирано дејствување во рамките на етничка заедница. Неравнотежаната ситуација наметна и потреба од трезвено и ефикасно вклучување на сопственици во решавањето на комплексните проблеми од национален, политички, економски и социјален карактер.

Следбијат оваа нова ситуација, и ние Македонците, како граѓани на Република Хрватска, мораме да дадеме свој придонес во решавањето на општата политичка криза, како и за меѓународното признавање на двете републики-држави. И, ете, пред две години, група иницијативи, истакнати Македонци во општествениот живот на Хрватска, формираа иницијативен комитет димензија 1993 година. Сега е основано собрание на кое беше формирана Заедница на Македонците во Република Хрватска. На собраните се сводеше Статутот Правилник за работа, со Прилог за програмска ориентација. Бевизбраните јазично-управни органи, т.е. Извршниот одбор и Извршниот одбор. За претседател на Заедницата бев избран д-р Никола Гроздановски. Именима и работаме во Загреб, а мејлата адреса е: Јанкована 11, тел. (041) 533-532.

Овде синим да нагласам дека ние, Македонците, како малцинство, се

Достојни амбасадори на татковината

конституираме во Заедница, со сите правотворни припадници на хрватскиот граѓанин според Уставот на Република Хрватска, благодарение на љубовта и добрата волја на Владата на РХ. Во тој контекст, во Соборот на РХ е формиран Уред за меѓународни односи - одборот и Координациони одбор како Заедница, секој месец од Соборот добиваме одредена финансиска помош.

Општо Заедницата веќе беше формирана, пред нас се поставила новата задача: Какав услов за работа имаме, која ангажирана целта, каква задача имаме и што сакаме да постигнем?

Во какви услови работиме? Сите добро знаеме дека нашата Заедница е формирана во време кога во Хрватска бизнисот е бесмислен и местна борба, кој е јак агресорски карактер, војна која на Хрватска и беше казната од Србија, Црна Гора, ЈНА, како резултат на една меѓаглобиска и војна криза и национална политика која, за голема жал, уште трае, тушто не предизвикува катастрофални последици со незапамтени човечки трагедии.

Се разбира дека во таква ситуација условите за реализација на активностите на Заедницата се многу скромни, средствата недостатни, речиси симболички. Но, голема задоволство ми причинува да ги пофалам ентузијазмот и несебичното ангажирање на некои членови на Заедницата, а особено на членовите на Извршниот одбор, да не се заблагодолужиме во Била и во месаме. Благодарение на нивното залагање, ние навистина за кратко време, во скромни и ограничени услови, со скромни средства, ја реализираме годишната програма и постигнаме забележителен успех. Не ќе бидам неспорен ако кавам дека ние сме една од најактивните заедници во РХ. Најголем проблем, сепак, е тоа што немаме свои простории. За решавање на тој навистина многу важен проблем се обвртам до Собранието на град Загреб, но, за жал, до денес немаме позитивен одговор.

На основаниот собрание се насетн извесен негативен став и недоверба за ефикасноста на Заедницата. Но, на општо задоволство, Заедницата не само што остана туку стана и екзитивен амбасадор кој достоинствено ги претставува Македонците во Република Хрватска.

Која е целта на Заедницата? Големата мисла и долгогодишен сон ни е да ги припадници сите Македонци да ги собореме во една организирана средина, да ги ангажираме во активностите на програмската ориентација и да ги афирмираме сите нашите таленти и други потенцијали. Целта е да го оосенлиме и содржински да го обогатиме животот на сите Македонци во Хрватска, да создадеме простор и атмосфера за афирмација на сите наши достигнувања, заедно и

поединечно. Цел ни е, исто така, секој од нас да се пронајде себеси, да ги оствари сите свои стремежи и да стане плоден соработник и реализатор на активностите на Заедницата. И, се разбира, целта е да создадеме простор за припадност и дружење, за самостојна, педна и солидарност.

Што сака Заедницата? Сакаме да го сочуваме нашиот авид дух, нашиот литом менталитет и националниот идентитет, а пред сè да го сочуваме и да го негуваме јазикот, да одржиме постојан контакт со нашата матична татковина и да бидеме најдобри достојни амбасадори. Сакаме да ја оосенлиме и да ја оосенлиме Хрватска како наша втора татковина, да бидеме лојални и солидарни, да ги оосенлиме сите законски норми и правна на РХ. Сакаме да мериме достоинствено да кажеме дека сме Македонци.

Која е нашата задача? Во нашата програмска ориентација треба да ги вградиме сите знајди и достигнувања на врвни знајди и достигнувања на национално богатство, да го негуваме македонскиот мелос и фолклор. Задан ни е да ги презентираме природните богатства и убавини на Македонија, но исто така, со голема почит и уважување да ја презентираме Република Хрватска во која пристојно и достојно живееме и дејствуваме.

По свој повод Ве известуваме дека засега успешно работат уште две културно-просветни друштва. Тоа се Македонското друштво "Иницијатива" во Ривка, чиј претседател е г. Миланко Димитровски и Македонското друштво "Македонија" во Слив, на чело со претседателот г. инж. Владо Апостоловски.

Драги сограѓани и сонародници, Македонци и пријатели на Македонија во Република Хрватска, пред вас е првиот број на нашиот весник Македонски глас. Неговото "раѓање" беше овозможено благодарение на македонската Влада, на Министерството за култура на Република Македонија и на министерот г-н Исмаил Гунар лично, кои ја презедоа сета грижа за бесплатно печатење на весникот во Скопје. Затоа им се заблагодаруваме срдечно и длабоко. Желба ни е и овој наш весник, Македонски глас, да ни помогне и да ни послужи да се запознаеме, да се зближиме и да ги оствариме нашите цели и задачи. Затоа ги повикуваме Македонците во Хрватска да ни се придружат, да ни помогнат со своите идеи, како и со писмени и парични прилози, за да може нашиот весник да излегува почесто. Ви благодариме за вниманието и помошта.

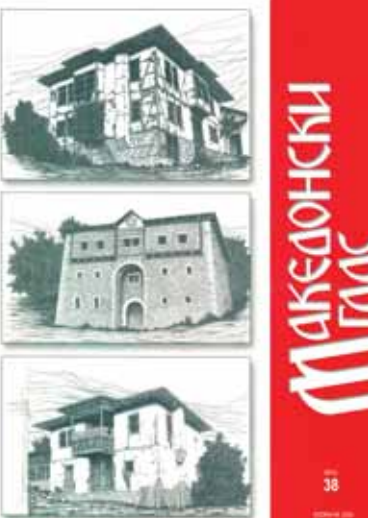
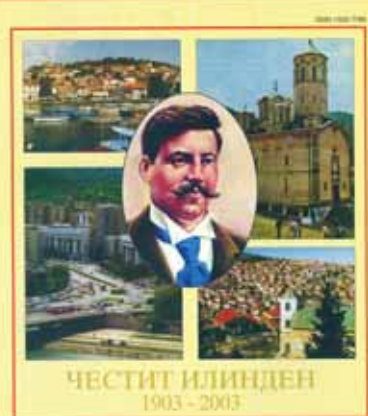
ВО ЧЕСТ НА Св. КИРИЛ И МЕТОДИЈ МАКЕДОНСКА МОЛИТВА ВО ЗАГРЕБ

+ Во предвечерјето на 23 мај, одбележувајќи го Денот на солунските свети Браќа, Македонците во хрватската метропола претпо го чуја македонскиот литурѓиски збор.

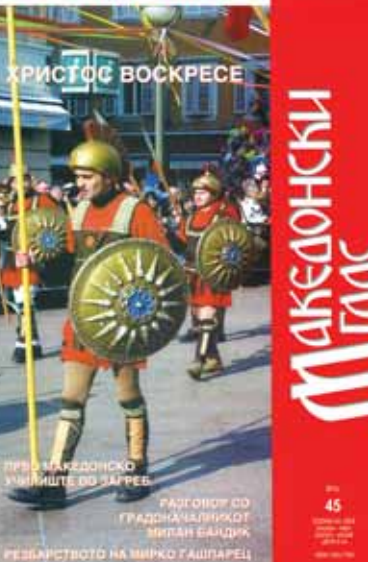
Проф. д-р Александар Мустеников: "Мономе да се пофалиме со македонската духовност, а не со империнијални царства"

Налиша: Огнен Бојаџиски Стр. 6

Црквата Св. Кирил и Методиј во Загреб (лево) и Соборниот храм Св. Климент Охридски во Скопје

ЗА МНОГУ ГОДИНИ ИЛИНДЕН

РАЗГОВОР СО ГРАДНАТА КУЛТУРНО-ПРОСВЕТА ИЛИНДЕН МИЛАН БОЈАЏИЌ РЕЗУЛТАТСТВОТО НА МИРКО ГАШПАРЕЌ

ТАКА СЕ "РОДИ" "МАКЕДОНСКИ ГЛАС"

Втората Редакција

Благоја Јовановски, главен уредник
 Марко Паризоски (Загреб)
 Владо Настески (Риека)
 Ивица Луетиќ (Сплит)
 Слободан Кузевски (Осиек)
 Ратко Димовски (Пула)
 Августина Гулеска – Хајдиќ (Задар)
 Љупчо Таневски, компјутерска обработка

Третата (сегашна) Редакција

● Огнен БОЈАЦИНСКИ

● Глигор САЗДОВСКИ

● Михајло НИЧОТА

● Феодор КРЕБА

● Славица ЕФРЕМОВА

● Лидзјана СТЕФАНОВСКА

● Костадин АТАНАСОВ

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Зедница на Македонците во Република Хрватска, Загреб, Прерадоњичева, 17 тел. 425-766
 За издавачот:
 д-р НИКОЛА ГРОЗДАНОВСКИ
 Главен уредник:
 ОГНЕН БОЈАЦИНСКИ
 Редакција:
 Михајло НИЧОТА, Лидзјана СТЕФАНОВСКА,
 Феодор КРЕБА, Глигор САЗДОВСКИ, Славица
 ЕФРЕМОВА (секретар на редакцијата), Костадин
 АТАНАСОВ (фотографија)
 Жиро сметка:
 За „Македонски глас“ 30102-678-82341 – Загреб
 За членовите на Зедницата овој број чини 4000
 ХРД. Врз основа на одредбите од чл. 58 став 3 од
 Законот за јавно информирање во РХ (Народне
 Новине бр. 22/1992 весникот е пријавен и реги-
 стрран под број 421 во Министерството за кул-
 тура и просвета – Сектор информирање –
 14.7.1993 г.
 ПЕЧАТЕН Е ВО НИП „НОВА МАКЕДОНИЈА“
 Скопје

Марина Апостоловска
 - Вујаклија, главна
 и одговорна
 уредничка

Владо Чакмак,
 компјутерска
 обработка

Марија Георгиева
 – Петриќ, лектура

Елизабета
 Петровска, секретар
 и коректор

Огнен Бојациски,
 редакциски одбор

Јагода Цветичанин,
 редакциски одбор

Марко Паризоски,
 редакциски одбор и
 дописник, Загреб

Бранка Јањиќ
 Осиек

Ратко Димовски
 Пула

Владо Настески
 Риека

Еми Лонгин
 Задар

Виолета Рајиќ -
 Жгањер, Сплит

NONPAREL

TISKARA

Дарко Бедековиќ – печатница "Нонпарел" Загреб

Продолжува на 4. и 5. страница

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Уредништво:
Компјутерска обработка: Владо Чакмак
Лектура: Марија Георгиева-Петрик
Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:
Огнен Бојадиски
Јагода Цветичанин
Марко Паризоски

Редакција:
Марко Паризоски - Загреб
Бранка Јањик - Осиек
Ратко Димовски - Пула
Владо Настески - Риека
Еми Лонгин - Задар
Виолета Рајкиќ-Жгањер - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1
Matični broj: 3805760
Žiro račun: 2340009-1100038804

Tel./Факс: (01) 48 72 655
web: www.zmurh.hr
e-mail: info@zmurh.hr

За издавачот: Ангел Митревски
Печат: НОНПАРЕЛ д.о.о. Загреб

На насловната страница:
Насловна страница на првиот број на "Македонски глас"
од август-септември 1993 година

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Збор на уредничката МОСТОВИ

Има разни видови мостови: "На Дрини чуприја" на Иво Андрич, Голден Гејт во Сан Франциско, Бруклински мост во Њујорк, мостовите на Сена во Париз, Душановиот мост во Скопје, Савскиот мост во Загреб, Крчкиот мост, мостови на културата, како што Заедницата на Македонците во Р.Х. и нејзините друштва ги воспоставуваат со Македонија... и мостови на пријателство и соживот.

И ова наше списание, "Македонски глас", е мост за информирање на Македонците што живеат и работат во Хрватска.

Ова е неговиот 50. број. Значајна бројка кога се работи за издание на националните малцинства.

Затоа, не ни префрлајте што повеќе страници на овој број им посветуваме на јубилејот, на оние кои во 1993 година го формираа ова списание и оние кои потоа и сега го вообличуваат.

Во изминатиов период Македонците во Хрватска, организирани преку нашите друштва, имаа богати програми и активности. Нешто со што ретко кој може да се пофали и гордее. Се надеваме дека сите тие настани си го најдоа соодветното место во 50. број на "М.Г.". Истовремено, повторно им се обраќаме на сите Македонци во Р. Хрватска со свои прилози, сугестии, пофалби и критики да учествуваат во неговото креирање. Зошто, "Македонски глас" е списание на сите нас и сите ние имаме желба да доживее уште петпати по 50 броја.

Како негова сегашна главна и одговорна уредничка ве повикувам на уште поинтензивна соработка. Застанете на мостот за информирањето, за утре сите ние да можеме да си ги подадеме рацете на пријателството.

Марина Апостоловска – Вујаклија

МКД "ИЛИНДЕН" ВЕ ПОВИКУВА НА ПРОСЛАВА НА "ИЛИНДЕН 2007" ВО „ГОЛУБИЊАК“ - ГОРСКИ КОТАР

Ги известуваме и воедно ги покануваме сите МКД во Хрватска со нивните членови и пријатели на прославата на ИЛИНДЕН 2007, која ќе се одржи во сабота, на 28 јули 2007 година во шумскиот парк на хрватските шуми "Голубињак" во Горски Котар во општина Локве, со почеток во 11:00 часот.

Годинешнава прослава ја организира Заедницата на Македонците во Р.Х. и МКД "ИЛИНДЕН" од Риека, под покровителство на Советот за национални малцинства на Република Хрватска.

За програмскиот дел и за народната веселба ќе се погрижат нашите гости од Република Македонија, фолклорниот ансамбл "ЈАНКО ГЛИГОРОВ" од Св. Николе, со богат репертоар и кореографија на македонскиот фолклор и песна. На свеченоста ќе биде организиран заеднички ручек.

На свеченоста се очекува присуство на голем број високи гости од политичкиот, културниот и јавниот живот, како и високи гости од ДКП на РМ во РХ и на локалната самоуправа на Св.Николе од Р. Македонија.

Тие го направија “Македонски глас”

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

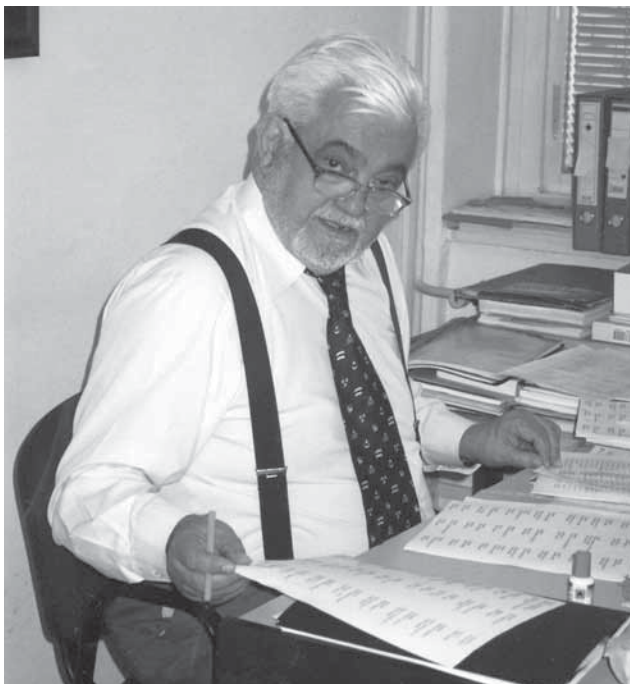
Кум Блаже Ристоски

Како се “роди” името “Македонски глас”, го запрашавме неговиот прв главен уредник, Огнен Бојаџиски.

- Кум на нашето списание е Блаже Ристоски. Во деновите кога ги имавме последните редакциски станоци за излегувањето на првиот број, тој службено престојуваше во Загреб. Беше пријатно изненаден дека во дијаспората се формира ново списание на Македонците и во средбите со Тома Прошев му предложил тоа да се вика “Македонски глас”, како првото списание на македонски јазик што во Москва го издавал Димитар Чуповски, еден од основоположниците на македонската литература и новинарство. Тогашниот редакциски одбор се израдува на овој предлог и така, до ден денес, тоа го носи името “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”.

КАКО SE STVARAO PRVI BROJ „SKOPSKO PIVO“ NA +40°

Zapala me je ugodna dužnost da Vama čitateljima, približim sve „muke po Matiji“, u realizaciji ovoga što je u Vašim rukama: „Makedonski glas“. Kao i obično sve je krenulo od onog „rekla-kazala“, što je neko vrijeme funkcioniralo kao pokvareni telefon. Ožujak, travanj, svibanj, svibanj j bilo je proljetno buđenje i ona većina dile-

daleko više u tim popodnevним и večernјим druženјima po zagrebačkim kafićima i međusobnim susretima nas nekoliko entuzijasta. Članovi Izvršnog odbora Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoј bili su uz nas i s nama. To nam je bila zadugo jedina utjehа sve dok nije u Zagreb doputovao g. Đuner Ismail, ministar kulture Republike Makedonije.

Kroz naš susret i razgovor s njim u Klubu kulturnih radnika Hrvatske „Kod Drageca“ tijekom svibnja on je svesrdno podržao njenu ideju i koncepciju i obećao maksimalnu pomoć. To je bio onaj čudan prasak zadovolјstva da se može seriozno krenuti. I svi smo u mah krenuli na posao. Prvi tekstovi bili su gotovi u lipnju, a ostali prema dogovorenim rokovima, tako da smo ja i g. M. Ničota sredinom srpnja krenuli na put u Skopje da tamo tiskamo prvi broj „Makedonskog glasa“.

Na put s nama nije mogao samo jedan član redakcije od samog njenog osnutka: Dimče Popovski. Imam potrebu da u ime redakcije i svoje osobno izrazim najdublјu žalost što je naš član i jedan od inicijatora ovog glasila iznenada sve nas ostavio zauvijek. Dimitrije Popovski je čovjek koji je svoju ljudsku i profesionalnu afirmaciju stekao u Zagrebu i Hrvatskoј i kao čovjek i kao novinar i izdavač i kao Makedonac. Svi smo ga volјeli i cijenili. Nedostajat će nam. Imao je neobično jaku volјu, vјeru u ljude i neizmјerni optimizam. Dimče će nam nedostajati, ali morat ćemo bez njega njegovim putevima o kojima je sanјao.

Već u prvom broju pisao sam o posjeti institucija i uglednih osoba koji su htјeli surаđivati ne samo s nama nego i s Makedonijom. Među njima su prof. Dubravko Majnarić umjetnički direktor Koncertne dvorane „Vatroslav Lisinski“, prof. dr. Nikša Barešić s Grafičkog fakulteta, prof. Zvonimir Lisinski, ugledni novinar i urednik Dramskog programa HTV prof. Ivo Štivičić. Naravno tu su i mnogi drugi.

„Makedonski glas“ smo radili lјeti po poznatim skopskim vrućinama. Pomagači su nam mnogi od kojih najviše zagrebački studenti danas ugledni grafički djelatnici u skopskim i makedonskim tiskarama: Vojče, Gavroš, Lјupčo, Mile, Jovko i drugi. Dali su sve od sebe da prvi broj bude na vrijeme otiskan i dostavlјen u Zagreb u vrijeme „Ilindenskog piknika“ na Slјeme.

Uz poznato „skopsko pivo“ i uvijek veselo društvo uspjeli smo u tiskari „Goce Delčev“ ugledati prve otiske naših novina. Znali smo da je to prvorođenče, bilo je puno grešaka svakojakih, ali na to nismo obraćali baš previše pažnje. List je bio pred nama i nismo baš previše marili kako će reagirati „glavni“, a znali smo da će čitaoci biti oduševljeni. Ovo pogotovo što smo se izborili da list ide dvojezično na makedonskom i hrvatskom.

Kada je našа „euforija“ prošla shvatili smo da kao profesionalci imamo daleko više obaveza pred našim čitaocima. Postali smo strožiji. Da li ćemo to i ostati vidjet će se, ali Mišo i ja i naši skopski grafičari probili smo led.

U redakciji su kasnije dolazila pisma i pohvale, naravno i kritike. Sve je to dio uvijek nezahvalnog novinarskog i tiskarskog posla. A to je naše veselје. Hodati po žici i uvijek stvarati nešto novo i dobro. Nadamo se da će tako biti i ubuduće.

Hvalа Vam što ste s nama.
Vaš Feđa Krelјa

Како се “роди” првиот број

Огнен Бојациски

Напати човек и не сакајќи си спомнува што сакал да работи, да јаде, да види и разгледа, да доживее или не. И без да размислува открива дека не одело сè како што сакал или очекувал, имало и слободен избор, ама имало и многу нужности, а најмногу компромиси. И во таа пајаква мрежа, што

ја нарекуваме живот, во тој океан од познати и непознати нешта, откако активно го напуштив новинарството, се случи еден убав мајски ден 1993.

Пред одржувањето на првата литургија на македонски јазик во црквата Св. Кирил и Методија на 24 мај 1993 се одржа состанок на Управниот одбор на Заедницата, што го свика претседателот д-р Никола Гроздановски во кабинетот на проф. д-р Магдалена Маршавелска на Правниот факултет на Горњи град во Загреб, за да бидам именуван за прв главен уредник на гласилото на Заедницата - „Македонски глас..”. На состанок беше дадено и името на весникот и беше именувана редакцијата, со задача првиот број да излезе за Илинден истата година.

Направивме некаков план, собравме некои материјали, ја викнавме напомош историјата и, согласно ветувањата на Исмаил Ѓунер, тогашен министер за култура на Македонија дека ќе го помогне издавањето на весникот како и дејноста на Заедницата, го направивме првиот прелом. Бидејќи јас неја можев да заминам во Скопје, заминаа колегите Михајло Ничота и Феџа Креља, и во печатницата на “Гоце Делчев” го подготвија и отпечатија првиот број на “Македонски Глас”. Така за Илинденскиот пикник в раце го имавме и првенецот „Македонски глас..”, - двојазично и со две писма, што и денес е негова традиција, но и големо богатство.

Не се жалеа силите и трудот. Благодарение на тоа, денес в раце го имаме и 50-тиот број.

Допата да го славаиме и стотиот !
Нека е Честито !

Благоја Јовановски

Со особена чест и задоволство, на редакцијата на “Македонски глас” им го честитам јубилејот по повод издавањето на пеесетиот број на списанието “Македонски глас”. Од 2000-та до крајот на 2003-та година списанието се печатеше и уредуваше во Осиек,

а јас бев негов главен и одговорен уредник. Реализирав 17 броја и еден посебен што беше печатен по повод првите десет години на “Македонски глас”.

Списанието го определува своето постоење и успева да одговори на потребите, барањата и желбите на неговите читатели. Од неговите страници извира пораката да се зачуваат националните белези, јазикот, фолклорот, верата...

Во оваа прилика би сакал да им се заблагодарам на сите членови на редакцијата со кои соработував, на сите соработници, а на сегашната главна уредничка Марина Апостоловска-Вујаклија и нејзините соработници им посакувам “Македонски глас”, на задоволство на сите нас, да ја продолжи својата благодарна мисија за навек, и да остане верен на првичната замисла за неговото раѓање во дамнешната 1993 година.

Никола Гроздановски

Кусо време мина откако ја формиравме Заедницата на Македонците во Р. Хрватска. И веќе на првите состаноци размислувавме што треба да се направи за благоверено информирање на нашите Македонци. Дилемите беа: билтен, списание или весник. Се одлучивме за списание, кое излезе на Илинден 1993-та година.

Заслуга за неговото формирање имаат: Огнен Бојациски, Федор Креља и Михајло Ничота, како и тогашниот министер за култура на Македонија, Ѓунер Исмаил, кој ни овозможи бесплатно да го печатиме списанието во Македонија, бидејќи во тоа време нашата Заедница немаше доволно средства за печатарските трошоци.

Целта на списанието, кое го доби името “Македонски глас”, беше да ги промовираме активностите на Заедницата, да информираме што и каде сме ги имале презентациите на нашата култура, да информираме што се случува во нашата прва татковина – Македонија и така натаму и така натаму...

И тоа е така, еве, веќе 15 години...

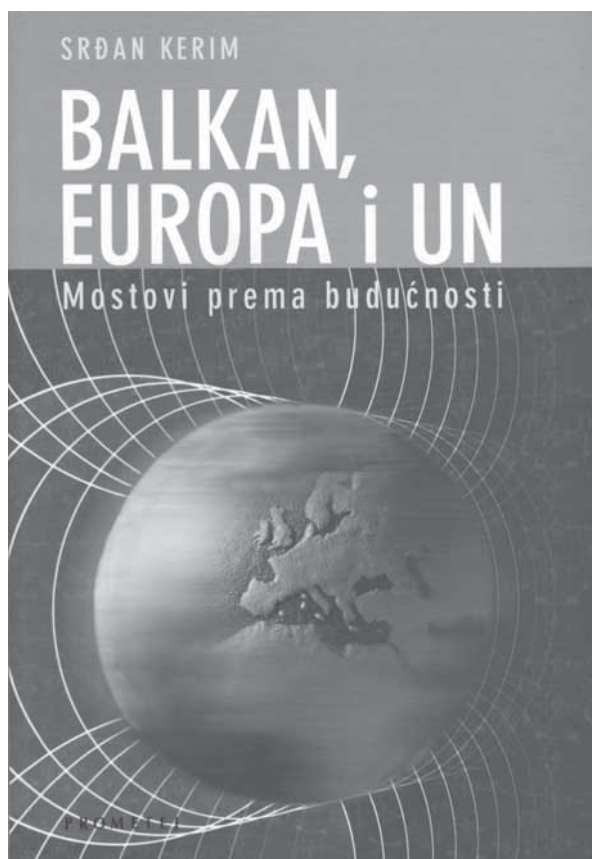
Јас како прв претседател на Заедницата на Македонците во Р.Х., се гордеам што “создадовме” едно вакво списание, како што ни личи и ни приличува, а кое, и денес по 15 години и со своите 50 броја, не информира за сè она што ги интересира нашите Македонци во Хрватска.

Д-р Срѓан Керим по промоцијата на книгата “Балканот, Европа и ОН” во Загреб Балканот е и географски и политички дел на Европа

Во преполната сала на Новинарскиот дом во Загреб на 17 април годинава беше претставено хрватското издание на македонскиот дипломат д-р Срѓан Керим, “Балканот, Европа и ОН – мостови кон иднината”, што ја издаде книгоиздателството “Прометеј” од Загреб. Промотори беа неговите хрватски колеги, Будимир Лончар и Дамир Грубиша. Тоа беше повод да разговараме со д-р Керим.

По објавувањето на толку многу книги, која беше идејата да ја создадете “Балканот, Европа и ОН”?

Во последните три децении светот помина низ невидено драстични промени: рушење на една опште-

Керим: Македонија доби највисоко можно признание

Њујорк, 24 мај (МИА) – Ова е ислучително голем ден за Македонија и настан што ќе се памети, имајќи предвид од каде тргна државата по осамостојувањето. Кога стана независна беше предмет на кризен менаџмент, имавме трупи на ОН, сини шлемови на нашата граница. Од тогаш до сега успеаме да се искачиме на највисокото скалило, да добиеме како држава највисоко можно признание, изјави Срѓан Керим по изборот за претседател на Генералното собрание на Светската организација, јави известувачот на МИА од Њујорк.

– Поддршката што ја добивме е признание за Македонија, за нејзината политика на мир и стабилност и за почитување на вредностите врз кои се базирани ОН. За тоа зборува и присуството на генералниот секретар на ОН Бан Ки-мун на изборната сесија на Генералното собрание и неговите заложби за заедничко работење за соочување со предизвиците што и претстојат на Светската организација, рече Керим.

ствено-економска формација, поточно социјализмот како систем, отварање на процесот на транзиција во голем број на поранешни социјалистички држави, пропаѓање на еден број држави и настанок на нови држави, пред сè во Европа и Азија, престан на постојењето на биполарниот свет и блоковската поделба во Европа и слично. Сето тоа е повеќе од доволна причина во својство на современик во овие збиднувања да ги изложам моите погледи, размислувања и оценки за тие процеси.

Првата глава во оваа Ваша книга е насловена “На пат кон новиот светски поредок”. Дали Македонија има зачекорено на тој пат?

Македонија е секако дел од тој нов светски поредок и тоа со јасна определба да биде во редовите на евроатлантската интеграција преку членување во Европската Унија и НАТО.

Мислите ли дека Балканот треба да остане Балкан (“на трновитом Балкану” како што напиша Д. Максимовиќ) или треба да стане дел на Европа?

Балканот е и географски и политички дел на Европа без сомнение. Сега се наоѓаме во една состојба кога балканските земји со различен ритам и во различни временски растојанија стануваат дел на европската интеграција, до сега најуспешен историски проект на обединување на Европа.

Како генерален директор на Медиа Принт Македонија, мислите ли дека денес живееме во свет кој станал глобално село?

Медиумите, и тоа електронските и интернетот, се најдобар пример дека живееме во свет кој сè повеќе личи на глобално село. Информатичката и комуникациската технологија веќе сега овозможуваат во секој миг контакт меѓу сите точки на земјината топка, без оглед каде се наоѓате. Затоа е мултимедијалноста феномен на сегашноста и иднината, која коренито ќе го смени светот.

По промоцијата на оваа Ваша книга во Македонија и Србија, што за Вас значи нејзиниот превод и издавање во Хрватска?

Преводот и промоцијата на мојата книга во Хрватска е врзан пред сè за фактот дека изминатите 30 години имав голем број стручни активности, дипломатски и политички, што директно или индиректно беа врзани за Хрватска. Освен тоа, постои еден личен момент, а тоа е потеклото на семејството на мајка ми преку мојот дедо, од местото Петриња, кое се наоѓа 60-тина км од Загреб.

Од Загреб заминувате за Њујорк, каде ќе бидете претседател на Генералното собрание на Обединетите нации во следнава година. По сите Ваши дипломатски искуства, колку Ви е важна оваа?

Да се биде претседател на Генералното собрание на Обединетите нации е голема чест и огромна обврска, односно одговорност. Едноставно речено, тоа може да се смета и за круна на една дипломатска кариера. За Македонија е тоа и признание за нејзината мирољубива и принципиелна надворешна политика насочена пред сè кон стабилноста и соработката во регионот на Југоисточна Европа, но исто така и афирмирање на вредностите врз кои почиваат ОН.

Кој е всушност д-р Срѓан Керим? Имате ли време за приватност, семејство, музика, книги, театар, кино...?

Иако приватноста, со оглед на мојот преголем ангажман, мора да трпи одредени последици, сепак мора да се има време и за семејството, музиката, книгите, театарот и киното. Минатата година бев со синовите на полуфиналниот и финалниот меч на светското првенство во фудбал во Германија, каде што, на наше воодушевување, победи Италија. Музиката е мојот неразвоен пријател. Како дете свирев мандолина и пеев во хор. Подоцна се посветив на слушањето врвна цез музика, а како мои омилени пејачи можам да ги наведам Луис Армстронг, Ела Фитцџералд, Франк Синатра и Дин Мартин. Македонскиот мелос го носам во душата и има еден куп народни песни што во слободно време уживам да ги слушам заедно со моите пријатели. Кога сум во Њујорк секогаш ги посетувам театрите во кои се даваат најубавите мјузички во светот. Последниот го гледав пред две недели со наслов "Пролетно будење". Што се однесува до книгите, најомилени ми се "Ана Каренина" од Лав Толстој и "Контрапункт на животот" од Олдсон Хакслиј.

Марина Апостоловска - Вујаклија
Фото: Марко Паризоски

Срѓан Керим е роден на 12 декември 1948 година во Скопје. Дипломирал на Факултетот за економски науки во Белград во 1971, а во 1982 година се здобива со звање доктор по економски науки. Од 1972-1991 е професор на катедрата за Меѓународни економски односи во Белград. Предавал и на универзитетите во Хамбург и во Њујорк. Зборува англиски, германски и француски јазик.

Во периодот 2000-2001 година беше министер за надворешни работи на Република Македонија. Претходно од 1994 до 2000 година беше македонски амбасадор во Германија, а од 1995 до 2000 и амбасадор за Швајцарија и Лихтенштајн. Од 2001 до 2003 ја извршуваше должноста амбасадор на Македонија во ОН во Њујорк. Керим во 1999 и 2000 година беше и специјален пратеник на Координаторот на Пактот за стабилност на Југоисточна Европа.

Меѓу функциите што ги извршувал за време на неговата политичка кариера се и министер за економски односи со странство на Владата на Македонија во периодот од 1986 до 1989 година, помошник министер во Сојузното министерство за надворешни работи на поранешна СФРЈ (1989-1991), како и портпарол на истото Министерство (1990-1991).

На функцијата претседател на 62. Генерално собрание на ОН доаѓа од местото генерален директор на ВАЦ - Медиската групација за Југоисточна Европа и на Медиа Принт Македонија.

По промоцијата д-р Срѓан Керим упати благодарност на присутните, при што рече:

"Uručujem poštovanje prema svima vama koji ste uveličali ovaj trenutak. Zahvaljujem gospodinu Budimiru Lončaru na svemu onome što sam od njega naučio u našem dugom poznanstvu i suradnji i osobno je zaslužan za sve što sam radio ovih 20 godina. Svojim je autoritetom i ličnošću zračio prema meni tako, da sam gledajući njega, način na koji je radio i odnosio prema ljudima, dobivao nadahnuće i kretao se tim stazama.

S kolegom Damirom Grubišom vrlo brzo sam se razumio, naši načini razmišljanja su nam bili vrlo bliski. Imponira mi s kakvom je temeljitošću i savjesnošću napisao pogovor mojoj knjizi i na tomu duboko zahvaljujem.

Pozdravljam i moje prijatelje i kolege ambasadore Makedonije i Srbije i predstavnike Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoj.

Ono što je vezano za povijest moje obitelji je, da obitelj moje majke, s očeve strane, moj djed potječe iz Petrinje. U mom obiteljskom stablu ima i hrvatske grane i listove. Moja djedovina je i Hrvatska. Stoga je bila moja intimna potreba i želja da moja knjiga izađe u Zagrebu, u Hrvatskoj. Mislim da je i povijest moje obitelji u mnogo čemu ogledalo, slika i presjek razvoja i ukupne povijesti ove naše regije Jugoistočne Europe i Balkana. Makedonija i Hrvatska, svaka svojim putem, idu k istom cilju, a to je Europa koju vidim ovdje, a to mi imponira i raduje. Moja unutarnja misija je da se sačuvaju ljudski životi, zato sam svoju knjigu posvetio mojim umrlim drugovima.

М. П.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РХ

Редовното Собрание на Заедницата на Македонците во Р.Х. се одржа на 28 април 2007 година, а започна со интонирањето на химните на двете држави. Верификационата комисија утврди дека на седницата се присутни 23 делегати (од кои 4 ополномоштени), со што беше обезбеден кворум за донесување на правно важечките одлуки. Од познатите причини делегатите на МКД “Кочо Рацин” од Пула не беа присутни на овој настан. Собранието го отвори Ангел Митревски, претседател на Заедницата, кој ги поздрави делегатите и го предложи дневниот ред, што со неколку измени и дополненија беше прифатен со еден глас против.

Првата точка беше предлогот за донесување на Деловник за начинот на работа на Собранието на Заедницата, па откако се отвори расправата со предложените амандмани за надоградување, даден е предлог во неговата изработка да учествуваат и стручни лица. По расправата донесена е одлука членовите на Управниот одбор на Заедницата подетално да ги разгледаат предложените амандмани и да подготват нов предлог на Деловникот, кој ќе се усвои на следната седница.

Потоа, Митревски го поднесе Извештајот за работата на Заедницата во минатиот период, а во расправата беа изразени пофалби и забелешки, по што делегатите едногласно го усвоија.

За Извештаите за остварување на програмата и потрошените средства на Заедницата во 2006 година и за период од 1 јануари до 31 март 2007 година беа дадени некои појаснувања. Извештаите се изработени по методологијата со која се следи остварувањето на програмите на невладините здруженија и установите на националните малцинства, а врз основа на Одлуката за финансирање на програмите на здруженијата и установите на националните малцинства, усвоена со одлука на Управниот одбор на Заедницата и од Советот за национални малцинства на Р. Хрватска. По расправата делегатите едногласно ги усвоија и двата извештаи.

Претседателката на Надзорниот одбор, Марија Бан, поднесе Извештај за извршената контрола на финансиската работа на Заедницата и ги запозна делегатите со изработените записници. По исцрпна дискусија претседателот Митревски упати благодарност на членовите на Надзорниот одбор за вложениот труд и успешната работа, а делегатите ги усвоија и извештајот и записниците.

Претседателот Митревски пред делегатите го образложи Планот и програмата за работа на Заедницата за 2007 год. со финансиската конструкција. Притоа нагласи дека тие годинава треба да се изработат по Критериумите за утврдување на финансиската помош, што ги донесе Советот за национални малцинства на РХ. Потребно е да се аплицира и на други конкурси за доделување финансиски средства за реализација на програмите, а делегатите едногласно прифатија.

Бидејќи Владимир Апостолски самоволно даде оставка на место потпретседател на Заедницата, Управниот одбор на Заедницата за таа функција ја

предложи Јагода Цветичанин. По расправата делегатите со јавно гласање (со 3 содржана гласа) ја именува Јагода Цветичанин за потпретседател на Заедницата со право за застапување на истата. Прифатен е и предлогот на Владимир Апостолски да му се додели Благодарница за неговата работа во Заедницата.

По точката разно, претседателот Ангел Митревски ги информира делегатите за ситуацијата на Друштвото во Пула, каде треба да се одржи единствена изборна Скупштина со избор на ново раководство, кое ќе се регистрира од меродавните градски власти. Во тек е позитивното решавање на проблематиката со МКД “Крсте Мисирков” од Загреб.

Соработката меѓу Заедницата и Семакедонската координација на македонското национално малцинство не беше остварена според предложениот договор, па во иднина таа треба да се подобри. Беше прифатен и предлогот на делегатите идното редовно изборно Собрание на Заедницата да се одржи во Сплит.

М. Паризоски

СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗАЕДНИЦАТА

Пред почетокот на Собранието својата 13 седница ја одржа и Управниот одбор на Заедницата, што ја водеше претседателот Ангел Митревски. На седницата присуствуваа доволен број членови за донесување на правно важечки одлуки.

Според претходно предложениот дневен ред, Митревски истакна дека точката под реден број два (Информатор за план и програма на активностите на друштвата) не е потребно да се обработува, бидејќи таа сè уште е на сила од минатата седница.

На седницата се расправаше за следните теми и донесени се неколку одлуки:

- Усвоен е записникот од 12. седница на УО.
- По кратка информација и расправа усвоен е Извештајот за остварената програма и потрошените средства на Заедницата за време од 1 јануари до 31 март 2007 година. Претседателот Митревски ги информира членовите на УО за моменталната состојба на Друштвото во Пула. Материјалните средства за Друштвото, кои се за сега стопирани,

ќе битат врачени штом ќе биде решен проблемот со избор на ново раководство на единствено вонредно Собрание.

- Донесен е Финансискиот план на Заедницата за време од 1 април до 31 декември 2007 година. Дадена е информација за друштвата со кои програми во идната 2008 година можат на конкурираат за средства од други мериторни институции, како и од Министерството за надворешни работи на Р. Македонија.
- Предложените амандмани од претходната седница се вклучени во предлогот и потоа е усвоен Деловникот за начинот на работа на УО на Заедницата.
- Усвоен е предлогот за кандидат за потпретседател на Заедницата да се именува Јагода Цветичанин од МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек, на местото на Владимир Апостолски од Сплит.
- Под точката развој, членовите на УО беа информирани дека Заедницата и друштвата треба да откупат по пет монографии на МКД “Илинден” од Риека и ново претставената монографија на МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек.

М. П.

Избори за членови на советите на националните малцинства во Хрватска

Хрватската Државна изборна комисија за 17 јуни одржа избори за членови на малцинските совети и за претставници на припадниците на националните малцинства во органите на локалната власт. Изборите за членовите на 14 совети на националните малцинства се спроведоа во 20 жупанији, 57 градови и 68 општини, а за претставниците на малцинствата во органите на власта во 18 жупанији, 44 градови и 390 општини. Право за учество на изборите имаа припадниците на 19 етнички заедници од Хрватска.

М.А.В.

ОСМА МЕЃУНАРОДНА ЛИТЕРАТУРНА МАНИФЕСТАЦИЈА

Во организација на скопската општина Илинден, на 18 и 19 мај годинава, се одржа осмата Меѓународна литературна манифестација “ИЛИНДЕН-2007”, под мотото “СЛОБОДНИ ПОЕТСКИ ДЕНОВИ”, на која учествуваа 60-тина странски и македонски поети од неколку држави. Манифестацијата секоја година традиционално се одржува во спомен на трагично загиналиот македонски поет Драган Крушкарски, а со цел да се запознае пошироката културна јавност со творештвото на современата македонска поезија.

Дел од програмата се одржа во живописниот манастирски комплекс “Св. Ѓорѓи” во с. Дељадровци. Се започна со симпозиум на тема “Големата песна и нејзиното препејување”, а потоа се продолжи со изведба на поемата “Вакавска земја” од Ристо Ѓ. Јачев, по актерско видување на Владимир Јачев. Покровителот на манифестацијата, градоначалникот на општина Илинден, Жика Стојановски, свечено ја отво-

ри средбата со поздравен говор заблагодарувајќи се за соработката со Град Скопје и со градоначалникот на општината Гази Баба - Коце Трајановски, како и за поддршката од Министерството за култура на Р.М., по што беа претставени: изложбата на ликовни гравури на сликарот Новица Трајковски, рециталот “Семејна трпеза” по стиховите на Д. Крушкарски, музичкиот настап на флејтистот Никола Атанасов и други артисти и музичари.

Централниот настан на манифестацијата беше поетскиот митинг кој се одржа во хотелот “Белви” во општина Илинден, на кој се рецитал на своите стихови зедоа учество многу познати и помалку познати поети: Ристо Ѓ. Јачев, Александар Поповски, Разме Кумбароски, Васил Тоциновски, Гане Тодоровски, Георги Поповски Сталев, Христо Петрески, Ката Мисиркова Руменова, Бистрица Миркуловска, Тодор Цаловски, Љерка Тот Наумова, Злата Бундалеска Карапанчева и други. Од Република Хрватска се претставија Томислав Маријан Билосниќ и Елизабета Петровска.

Како најдобра прочитана песна на митингот беше прогласена и наградена песната “Одисеј е тигар” на Томислав Маријан Билосниќ, а беа доделени и Повелби за особен придонес во афирмација на манифестацијата на македонскиот поет и преведувач Георги Поповски Сталев и на поетот од Република Словенија, Иво Фрбежар. Се доделија и три награди за најдобра творба на учениците од трите ОУ на Општина Илинден, како и награда за најдобра прочитана песна на млади поети, која и припадна на Мила Јовановиќ.

Е. П.

Трет Куп на Хрватска во готвење бродет на новинари

Цриквеница:

Во организација на Град Цриквеница и Владимир Јуриќ, директор на Агенцијата “Приморско једро” од Риека, на 21 и 22 април 2007 годинава, во Селце и Цриквеница, се одржа меѓународниот трет отворен “Куп на Хрватска во готвење бродет за новинари”. Учествуваа 32 екипи со преку 60 новинари од радио и новинарските куќи на Хрватска, Словачка, Словенија, Македонија и Босна и Херцеговина, а екипата на “Македонски глас” ја претставуваше Заедницата на Македонците во Хрватска. Во двата дена новинар-

ските екипи се натпреваруваа во готвење бродет, од повеќе видови риби, во котлиња.

Екипата на “Македонски глас” ја сочинуваа брачната двојка Венка и Марко Паризоски, кои имаа посебен спонзор - “ЛИХНИДОС”, сопственост на Олга и Зоран Ниноски од Самобор, кои на сите екипи им ги подарија своите производи: пердиња, чаршафи, столници и престилки.

Но, организаторот подготви и изненадување - излет во убавата Винодолска долина и познатите места Брибир, тврдината Каштел на крчките кнезови Франкопани и Грижане, родното место на најпознатиот светски сликар-минијатурист Јулије Кловиќ, 1498-1578 каде во зградата на некогашното училиште во Грижане е отворен негов музеј. Вашиот известувач беше изненаден и радосен кога прочита: “...da ne bi među njegovim nasljednicima nastala razmirica, u mojoj nazočnosti uzvišeni i poštovani gospodin, don Julije Klović, po ocu MAKEDONAC, a po majci Hrvat, najslavniji slikar, Bogu hvala zdrave pameti, tjelesno rak nepokretan, ne želeći preminuti bez oporuke...” Прогласувањето на победникот на Купот се одржа на Градската плажа во Цриквеница. Според оценката на жирито првото место го освои екипата на “панонските морнари” Радио Барања од Бели Манастир. Екипата на “Македонски глас” го освои 12 место и доби посебна награда (морнарски маици) за верност на Купот.

М.П.

ЕГЗОДУС

Хрватско-македонското друштво од Загреб, на 19 април годинава, во просториите на Еврејската оп-

штина организираше предавање на тема “Егзодусот на децата бегалци од Егејска Македонија во 1948”. Гостин беше Коле Манев, член на Советот на Град Скопје.

Претседателката на ХМД, Јудита Реј Худечек, го поздави и им го претстави на присутните Коле Манев, сликар и филмски режисер, дете бегалец, при што истакна:

“Tema o kojoj se nikada nije govorilo je *Egzodus djece iz Makedonije u 1948. godini*. Postoji ratni zločin koji nikada nije kažnjen, a pogađa najslabije. Poslije II. svjetskog rata, u građanskom ratu Grčka ne priznaje makedonski narod. Makedonci se priključuju grčkom antifašističkom pokretu, a KP Grčke, pod izgovorom da spašava djecu, političkom odlukom, oko trideset tisuća makedonske, među njima i 10% grčke djece, u dobi od dvije do trinaest godina iz Egejske Makedonije iseljava u Jugoslaviju i druge istočnoeuropske zemlje. U grupama po dvadesetoro, djeca bez roditelja, s jednom “majkom” i učiteljem prebacuju se noću u Jugoslaviju, Albaniju i Bugarsku, i dalje u zemlje Istočnog bloka. Brzi povratak je dopušten samo grčkoj djeci. Makedonska su se djeca mogla vratiti u Makedoniju poslije 30 godina kao odrasli ljudi. Što se sve dogodilo i što su preživjela ta djeca, to je tragedija o kojoj se malo zna, a ostaje da će to povjesničari istražiti.”

Коле Манев се заблагодари на поканата што дојде во Загреб.

“Благодарам на присутните, тоа покажува дека оваа тема секогаш е актуелна од нејзиното постоење. Егзодусот на децата е трагичен настан кој се случи за време на граѓанската војна во Егејска Македонија. Реки, поточно колони од мали и нејаки деца почнаа да се движат од Егејска Македонија и да влегуваат, преку суводолиици и планини, во Народна Република Македонија, а оттаму во југословенските републики и другите земји. Со нив одеа и т.н. “мајки”, кои жртвувајќи ги своите животи успешно ги воде колоните. Во тој егзодус принудно се преселени околу тристотина илјади возрасни граѓани со цел да се исели македонското население. Овој егзодус е дел од мојот живот. Мојот пат ме водеше во далечна Романија, во едно сиромашно село со илјада жители, а нас четири илјади деца бегалци. Потрагично беше за оние кои ги пратија во азискиот дел на Русија, во Ташкент, Узбекистан. Тие немаа шанса да се вратат, останаа таму во заборавот. Среќни беа оние деца кои останаа во Југославија. Во Хрватска пет стотини деца беа сместени во детски домови во Загреб, Осиек, Цриквеница, Ровињ, Самобор и во Малинска на Крк. По војната сите деца се вратени назад и споени со родителите.

Од Романија заминав во Франција, но без право да се вратам и да го посетам родното место. Каква иронија - нас децата грчките власти не прогласија политички бегалци. Дури во 2001 година, како сликар, преку пријателите, добив виза на еден весник и влегов во Грција. Топонимите на македонските села се изменети на грчки, а и имињата на луѓето кои останаа таму.

Во културниот дел од програмата вокалниот состав “Езерки” исполни неколку песни.

М.П.

ЗНАЧАЕН ИСЧЕКОР ВО СОЖИВОТОТ

Риека: Градоначелникот Војко Оберснел со соработниците на 17 мај годинава, ги прими претставниците на Советите на националните малцинства за Град Риека, по повод истекот на нивниот четиригодишен мандат и новите избори што ќе се одржат на 17 јуни и им се заблагодари за активностите и поткрепатата во развојот на градот. Риека е меѓу првите градови во Хрватска кој формира вкупно девет Совети на националните малцинства со координација, во која дејствуваат 20-тина културни здруженија.

Притоа Оберснел рече дека партнерскиот однос Градот Риека и Координацискиот совет на националните малцинства стори исчекор во прогресот на соживотот и учеството на припадниците на националните малцинства во друштвениот и политичкиот живот.

Потпретседателот на Градскиот совет д-р Жељко Јовановиќ ги истакна многуте одлуките поврзани со националните малцинства, а кои ќе бидат темел за врските со идните членови на советите во соработката помеѓу Градскиот совет и Координцискиот совет на националните малцинства.

Претседателот на Советот на црногорското национално малцинство и воедно претседател на Координацијата на Риека, Љубо Радовиќ, горд е што челниците на Град Риека финансиски ги потпомагаат националните малцинства поради подобра интеграција во општеството, а сепак со посебностите кои ги носат без асимилација и гетоизација.

В.Н.

ПОСЛЕДНА СЕДНИЦА НА СОВЕТОТ НА МАКЕДОНСКОТО МАЛЦИНСТВО

Риека: Советот на македонското национално малцинство за Град Риека, на 18 мај годинава ја одржа последната седница во својот мандат. Имено, во четиригодишниот мандат Советот одржа триесетина седници на кои е расправано за многу проблеми за

животните прилики на своето малцинство, како и нивниот однос и соживот со мнозинскиот народ.

На седницата беше даден осврт на четиригодишната работа на Советот, се разговараше за подготовките за следните избори и обврските кои мора да ги преземе МКД “Илинден” за избор на листа за нови кандидати во Советот. Оваа седница имаше и свечен карактер, на која советниците се постија од својата работа во Советот, со краток осврт низ минатиот четиригодишен период.

Претседателот Михаило Давчевски даде исцрпен извештај за изминатиот период во кој нагласи дека од првата седница до оваа се обработени 100 точки од дневните работи, редовно се донесувани одлуки, акти и документи за остварување на програмските активности и извршување на финансискиот план. Советот беше вклучен во градската Координација на малцинските совети и во Семакедонската координација во Хрватска. Притоа тој на советниците им се заблагодари за соработката, а особно го истакна единството во македонската национална заедница во Риека, односот меѓу Советот, претставникот за МНМ во ПГЖ и МКД “Илинден”.

Седницата заврши со врачувањето благодарници на советниците.

В.Н.

ИЗЛОЖБА НА ЈОСИП БАРИЌ ПАВЛЕСКИ

Во рамките на програмските дејности на МКД “Илинден” од Риека, на 19 мај годинава во просториите на Клубот беше поставена изложбата слики на академскиот сликар и скулптор ЈОСИП БАРИЌ - ПАВЛЕСКИ, член на МКД “Илинден”.

Тој е академски сликар и скулптор од Риека и пост-дипломец на Ликовната академија во Љубљана. Роден е 1975 во Риека, а високото образование го добил на Филозофскиот факултет во Риека, на Одделението за ликовна уметност, во класата на проф. Диминиќ. Од 2005 година е студент на Ликовната академија во Љубљана кај проф. Јурај Смоле.

Павлески во “Илинден” изложува по трет пат. Изложбата ја претстави уметникот Давор Дошен, кој кратко се осврна на изложените експонати - цртежите, за кои рече дека во својата целина имаат многу самостојни елементи, а секој од нив сместен е во свој простор, разнобојно се означени и интересни за око и совршено графички изработени.

Зад себе Павлески има голем број изложби, групни или самостојни, а изложувал во Трст, во неколку галерии во Риека, во Уметничкиот павилјон во Загреб, Кастав, Лабин, Локве, Врсар, Нова Горица, Словенија... За своите дела ја има добиено третата награда на конкурсот “Еџ темпере”, првата награда за скулптура во Кастав, годишна награда ХДЛУР за самостојната изложба “Мали салон” во Риека и други.

В.Н.

Посета во “Свјетло”

Задар: По повод на Велигденските празници, МКД “Билјана” традиционално го посети здружението – “Свјетло”, за лица со посебни потреби.

Со скромни подароци за сите членови, посетата мина во убава атмосфера, сите лица со голема радост нe примија и ни ги покажаа своите ракотворби.

Притоа, претседателките на двете здруженија изјавија дека се надеваат дека овие средби и понатаму ќе се одржуваат.

Е.Л.

Годишно собрание на МКД “Билјана”

Задар: На 18 април годинава се одржа редовното годишно собрание на МКД “Билјана”, при што претседателката Мирјана Мајик им упати поздрав на присутните и на претседателот на Дијабетското друштво, Серго Мичиќ.

М. Мајик потоа ги извести присутните членови за остварените програми во 2006, а Надзорниот одбор извести за финансиската состојба. Потоа беше прочитана програмата за оваа година.

Е.Л.

Со велосипед до здравје

Задар: Место на поаѓање – градски мост – цел Дикло.

Се собравме така наутро во девет часот. Појдовме, кој пеш, кој со велосипед до одреденото место. За оваа акција беа купени 250 маици, на кои имаше ставено шест логa. Учесници беа: “Град Задар”, “Дијабетското друштво”, женското друштво “Релакс”, МКД “Билјана”, “Матица Задрана” и одборот Дикло.

По доаѓањето на целта се мереше притисокот и шеќерот во крвта, а беше присутен и градоначалникот на Задар, д-р Живко Колега.

Донацијата од “Фабриката за леб и печива Задар” со крофни беше вистински погодок. За слатките се

потрудија жените од Дикло, а “Ледo” нe почаста со сладолед.

Но, најубаво беше дружењето!

Е.Л.

Средба со студенти од Македонија

Членовите на МКД “Билјана” сосем случајно дознаа дека во клубот “Арсенал” ќе престојува некоја македонска група. И така се собравме десетина, да ги видиме и чуеме нашите млади сонародници.

Тоа беа млади студенти вклучени во програмата на размена преку Универзитетот во Задар, кои ја остваруваа својата повратна посета, а по повод приредбата на “Античка драма”.

Млади, весели, умни Македончиња, својата програма ја изведоа на високо ниво. Се запеа и македонска песна. Се дружевме и разменивме многу мисли, а дружењето мина како во еден за миг!

Е.Л.

Меѓународен ден на културните разноликости

По повод Меѓународниот ден на културните разноликости во Задар, во “Градска Ложа” на 18.06.2007 година беше отворена изложба на седум национални малцинства, на која се претстави и македонското друштво “Билјана” со народни носии, ткаени ќилими, грнчарија и везени работи во народен стил.

На изложбата зборуваше управникот на “Народниот музеј” од Задар, Хрвоје Перица, Стипе Зрилиќ, заменик на жупанот на Задарска жупанија и Мирјана Мајик, во име на седумте малцинства.

Изложбата е резултат на двогодишна соработка на малцинства.

Перица рече дека изложбата добро се вклопува во одбележувањето на “Денот на музеите”.

Темата на “Билјана” беше - “Музеите и културното наследство”.

Претседателка на МКД “Билјана” од Задар, Мирјана Мајик, им се заблагодари на претставниците од

Друштвото му ги отстапи правата за прикажување на филмовите: “Пред дождот”, “Мис Стон”, “Волчја ноќ”, “Планината на гневот” и “Црно семе”. На овој начин се отвори пат кон идна меѓусебна успешна соработка за афирмирање на македонскиот филм.

Со овој избор филмови на сплитската публика и беше прикажан дел од македонската филмска класика, која зазема значајно место во македонската култура, почнувајќи од делата на првите филмски сниматели на овие простори, браќата Манаки, првиот игран филм “Фросина”, снимен 1952 година, и сè до денешните современи филмови.

Преку филмовите се доближи Македонија до Сплит, се претстави дел од македонската историја, филмската култура, пејсажот, душата, а најмногу македонската песна, проткаена во секој од нив.

Сплитската публика најголем интерес покажа за филмот “Пред дождот”, кој го доби Златниот лав на фестивалот во Венеција и беше македонски кандидат за “Оскар”, а доби и неколку меѓународни награди и признанија.

За другите филмови имаше помал интерес, затоа што тие повеќе пати се прикажувани во нашите кина и на ТВ-екраните.

В.Р.Ж.

ЦВЕТНИЦИ ВО ОСИЕК

ПРВО МЕСТО -ПРИЗНАНИЕ НА МКД “БРАЌА МИЛАДИНОВЦИ” ОСИЕК за најдобро прикажување на коризмени и велигденски обичаи

Секоја година град Осиек ги одбележува Цветници на главниот плоштад Анте Старчевиќ, кој е преполн со посетители, заради богатите содржини. Така се случи и на 31. март 2007. кога основните школи, националните малцинства и разни здруженија на богато украсените тезги со свои производи и со маслинови гранчиња и на искитената бина прикажаа пригодна програма.

Во организација на градското Поглаварство во Осиек, Манифестацијата под наслов “Шарани јајца во боите на градот” има и натпреварувачки карактер. Првото место, поточно “Признание за најдобро прикажување на коризмени и Велигденски обичаи”

потпишано од градоначалникот Анто Гапиќ го доби Друштвото од Осиек. Четири секции го заслужаа ова признание. Вардарките, овој пат под водство на Роберт Јаман и во придружба на армоникашот Пецо Трајчевски ги изведоа песните “Каранфило, филфило моме” и “Никнало цвеќе шарено”, играорците на Танец под водство на Марија Грбавица, во народни носии изведоа кореографија “Македонско девојче, китка шарена”, детската група “Бисерчиња” под водство на Сања Бузациќ вредно шараа јајца и креираа Велигденски честитки, а кулинарската секција под водство на Марија Чинчурак, припреми разноврсни специјалитети од македонската кујна. Се беше расцветано, разиграно шарено и пред сè вкусно. Признанието заслужено на најуспешните.

Б.Ј.

НАСТАПИ НА “ВАРДАРКИ” И “ТАНЕЦ”

Во организација на КУД „Долни Краљеvec“, а во чест на денот на општината Д. Краљеvec, на 6 мај годинава МКД „Браќа Миладиновци“ Осиек учествуваше на Третата меѓународна средба на фолклорните национални малцинства. Друштво го претставија фолклорната група „Танец“ под водство на Марија Грбавица и пејачката група „Вардарки“, под водство на Јагода Цветичанин, во придружба на армоникашот Никола Димиќ.

Освен Македонците од Осиек, настапија и претставници од Босна и Херцеговина, Австрија, Унгарија и домаќините КУД „Д. Краљеvec“.

По дефилето низ главната улица, распеани, во народни носии и со знамињата на земјите, учесниците на смотрата, во преполната спортската сала се претставија со песни и игри од своето национално творештво. Смотрата заврши во доцните вечерни часови со заедничко дружење.

Б.Ј.

“Танец” од Осиек во Стари Јанковци

На 26 мај годинава фолклорната група на МКД „Браќа Миладиновци“ под водство на Марија Грбавица и во придружба на армоникашот Никола Димиќ учествуваше на Седмата смотра на фолклорот на националните малцинства во Република Хрватска

и хрватската дијаспора, која се одржа во Стари Јанковци. Во организација на КУД “Јанковци” од Стари Јанковци, учество на оваа смотре имаа и : ХКД „Јадран“ од Шведска, КУД “Сумартон” од Унгарија, КУД “Видушевац” од Горњи Видушевац, ХКПД “Матија Губец” од Таванкуд, Војводина, ПС “Ор Хашемеш” од Загреб, ИФГ “Слога” од БИХ, СКПД „Људевит Штрук” од Илок, КУД “Матија Губец” од Илача и РКУД “Дарда” од Дарда.

Сите друштва се претставија со својот богат фолклор и своите фолклорни обичаи.

Б.Ј.

“Одиме во средно училиште”

Завршиш уште една учебна година во Училиштето за негување на македонскиот јазик и култура

Тажни сме што се простуваме и заминуваме од Училиштето за негување на македонскиот јазик и култура, кое овие две години постојано не збогатуваше и надополнуваше и, додека го посетувавме, не правеше среќни и горди што сме негов дел.

Од првиот ден, од првата средба со насмеаната и ведрата учителка Деспина Велинска пријатно се чувствувавме и заеднички ги откривавме знаменитостите, природните убавини и историските вистини на нашата втора татковина. Буква по буква ја научивме кирилицата, учителката ни зборуваше за Илинденското востание, александровата фаланга, Кирил и Климент, Питу и Гоце, за Брегалница, Пелистер, Охридското лето... Учевме за значењето на 8 септември, 2 и 18 август... Често не сликаа и снимаа за весници и телевизија, токму како мали ѕвезди. Вежбавме рецитали за приредби, заедно се дружевме со нашите сонародници кои иако генерациски помали од нас сепак ни беа добри другари и рамноправни соученици во паузите меѓу часовите. Интересно ни беше и тоа што во оваа училиште заедно учевме со нашите биолошки браќа и сестри.

Ние се разделуваме од оваа училиште и од нашите соученици кои продолжуваат таму каде што ние застанавме, сега сме средношколки, заминуваме полни со нови сознанија за Македонија, која сега повеќе ја сакаме и цениме, знаејќи за нејзината историја, географија, музичка, ликовна култура... Заминуваме со

порака до помалите Македончиња на кои секако им препорачуваме во новата учебна година да бидат дел од оваа наше македонско училиште.

Ученичките:
Доротеа Зефиќ
Мирна Грујоски

Што донесува новиот Закон за странци во Р. Хрватска?

На некои основни прашања, за добивање Хрватско државјанство специјално за “М.Г.” одговара началникот на Управата на МУП, Филип Дамјановиќ

M.G.: Koji su to stroži uvjeti što je propisala Vlada R.H. za stalni boravak i državljanstvo u Zakonu o strancima i Strategiji migracijske politike?

F.D.: Uvjeti stjecanja hrvatskog državljanstva i statusa stranca na stalnom boravku u R.H., propisani su Zakonom o hrvatskom državljanstvu (“Narodne novine” br. 53/91, 28/92 i 113/93) i Zakonom o strancima (“Narodne novine” br.109/03). Odredbama članka 47. stavka 1. i članka 49. stavka 1. Zakona o strancima propisani su uvjeti koje stranac treba ispuniti.

Konačnim prijedlogom Zakona o strancima predviđeno je da će se stalni boravak odobriti strancu na privremenom boravku koji do dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak ima 5 (pet) godina odobreni privremeni boravak. Prijedlogom je predviđeno povoljnije rješenje od onog predviđenog do sada važećeg Zakona o strancima. Naime, prekidi kraći od šest uzastopnih mjeseci, a koji ukupno iznose više od deset mjeseci unutar razdoblja od pet godina, ne uzimaju se u obzir prilikom utvrđenja navedenog uvjeta. Međutim, navedenim Konačnim prijedlogom predviđeno je da se u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka od pet godina ne uračunava razdoblje privremenog boravka u svrhu rada odobreno sezonskim radnicima i “au pair” pružateljima usluga te za vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora.

M.G.: Citiram: „Stranci koji žele dobiti stalni boravak u Hrvatskoj ubuduće će morati znati govoriti hrvatski jezik i pisati latinično pismo, što će biti uvjet za odobrenje boravka i državljanstva R.H. Je li to uvjet Europske Unije?

F.D.: Stalni boravak moći će se odobriti strancu koji bude imao sigurne i redovite izvore novčanih sredstava koji će biti dostatni za uzdržavanje stranca i članova njegove obitelji, bez pristupa sustava socijalne pomoći; koji će imati zdravstveno osiguranje; osigurano stanovanje; te će morati poznavati hrvatski jezik i latinično pismo. Kao daljnji uvjet predviđa se pretpostavka nepostojana okolnosti koje bi predstavljale prijetnju javnom poretку i nacionalnoj sigurnosti ili javnom zdravlju.

M.G.: Koliko je Makedonaca do danas dobilo stalni boravak i državljanstvo u RH?

F.D.: U hrvatsko državljanstvo do sada je primljeno 13.472 makedonska državljanina, a status stranca sa stalnim boravkom steklo je njih 1.690.

M.A.V.

ДИПЛОМАТИЈА

Министерот Милошоски во посета на Хрватска

Министерот за надворешни работи Антонио Милошоски на 18 јуни годинава престојуваше во едnodневна официјална посета на Република Хрватска.

Шефот на македонската дипломатија посетата на Хрватска ја почна со македонски иселеници кои го информираа за нивните активности и за проблемите со кои се соочуваат. Тие главно се задоволни од статусот и од финансиската поддршка што ја добиваат од хрватската Влада. Се пожалија дека не се соодветно застапени во Саборот на Хрватска и на зачестените случаи на враќање на македонски граѓани на хрватската граница. Министерот Милошоски рече дека нивните забелешки ќе им ги пренесе на хрватските власти и оти ќе се заложи за решавање на проблемите. Тој ги информира дека е во тек подготовка на меѓудржавна спогодба за регулирање на статусот на Македонците во Хрватска и на Хрватите во Македонија. Милошоски ги повика македонските бизнисмени во Хрватска на поголема самоиницијативност и на поактивен ангажман за засилување на економските релации меѓу двете земји.

Македонија и Хрватска се две земји што немаат отворени прашања, но имаат заеднички цели, од кои првата е интеграцијата во НАТО, изјави шефот на македонската дипломатија Антонио Милошоски по средбата во Загреб со хрватскиот премиер Иво Санадер.

– По пораките од средбите во Тирана јасно е дека Македонија, Хрватска и Албанија се подготвени да ги исполнат своите задолженија за да се зачленат во НАТО, а мислам дека и Алијансата е подготвена да создаде услови следниот самит да биде Самит на проширување, рече Милошоски.

Министерот Милошевски и македонската делегација остварија средби и со претседателот на Р. Хрватска, Стјепан Месиќ и министерката за надворешни работи на Р.Х., Колинда Грабар - Китаровиќ.

Делегации на двете држави го посетија и Гаково каде во скоро иднина треба да се постави спомен плоча со која Република Македонија му оддава почит на хрватскиот бискуп Јосип Јурај Штросмаер за неговиот придонес за објавување на Зборникот на браќата Миладиновци.

М.А.Вујаклија

Хрватска постигна напредок за заштита на малцинствата

„Хрватска во последните години оствари извонреден напредок за заштита на малцинствата во земјата и на тој план се приближи кон својата цел - влезот во Европската унија,, изјави на 18 мај годинава во Загреб Џани Букичио, секретар на Венецијанската комисија, советодавно тело на Советот на Европа.

Букичио истакна дека соработката со Венецијанската комисија со Хрватска, која почна во 90-те години, вродила со извонредни резултати во областа на уставните прашања, изборното законодавство и особено Уставниот закон за заштита на националните заедници и малцинства.

На семинарот во Загреб, посветен на учеството на малцинства во јавниот живот, под покровителство на хрватскиот претседател Стипе Месиќ, хрватските претставници истакнаа дека статусот на малцинствата во Хрватска во некои делови ги надминува европските стандарди, но во практика има можности за подобрување.

Во врска со положбата на припадниците на хрватското малцинство во Европа, кое брои околу 500.000 лица, помошник-министерот за надворешни работи и европски интеграции Мирјана Боханец-Видовиќ, истакна дека нивниот статус варира, од тоа дека се целосно признаени, делумно или воопшто не се признаени.

Според неа, Хрватска потпишала билатерални договори за заштита на малцинствата со Италија, Унгарија, Србија и Црна Гора, додека договорот со Македонија е се уште во подготовка.

Офицери на АРМ повредени во сообраќајна несреќа

Заменик командантот на Здружената оперативна команда на АРМ бригадниот генерал Зоран Лековски на 21 мај годинава е потешко повреден во сообраќајна несреќа што се случи на автопатот Ријека – Загреб, а како што соопшти Генералштабот на АРМ, полесно се повредени полковниците Киро Галазовски и Љупчо Костовски.

Тројцата поредени беа дел од делегацијата на АРМ што престојуваше во неколкудневна посета на Армијата на Хрватска.

До несреќата дошло кога патничко возило - цип, управувано од хрватски државјанин, што се движело со недозволена брзина од спротивен правец удрило во едно од возилата на Хрватската војска во кое биле членовите на делегацијата на АРМ.

Унапредени тројца генерал-мајори во АРМ

Генерал-мајорите Адил Газафер, Атанас Јовчевски и Драган Андрески, со Указ на Претседателот на

Република Македонија, се унапредени во чин генерал-потполковник.

Како што е наведено во соопштението од Генералштабот на АРМ, генерал-потполковник Адил Газафер ја врши должноста заменик на началникот на ГШ на АРМ, а во својата богата војничка кариера извршувал повеќе командни должности од кои во АРМ се најзначајни командант на Првата пешадиска бригада и командант на Командата за обука. Ги завршил сите воени школи, меѓу кои и највисоката Школа за национална одбрана на Турската армија.

Генерал-потполковник Атанас Јовчевски ја врши должноста командант на Здружената оперативна команда на АРМ и во својата кариера извршувал повеќе командни должности, меѓу кои командант на полк на ПВО, командант на гранична бригада и други. Највисокото ниво на воено образование го завршил во Република Турција на Школата за национална одбрана.

Генерал-потполковник Драган Андрески ја врши должноста воен аташе на Република Македонија во Република Хрватска, кој е воедно акредитиран и за Италија и Словенија. Во својата кариера извршувал високи должности како што се командант на гардиска и гранична бригада, како и началник на Г-3 на ГШ на АРМ, а ја завршил Школата за национална одбрана на Турската армија.

МАКЕДОНСКИТЕ МАРАТОНЦИ ВО Р. ХРВАТСКА

На 15 мај годинава, познатиот македонскиот спортист и маратонец Емил Илиќ со неговиот придружник Крсте Делевски, реализирајќи го пешачкиот маратон „Патот на мирот и љубовта на Мајка Тереза“, на релација од Скопје до Рим пристигнаа во Загреб. Притоа, беа примени во Амбасадата на Р. Македонија во Загреб од амбасадорот Махи Несими и неговите соработници, а на средбата во Амбасадата на г-дин Илиќ му беше предадено личното писмо од претседателот на Р. Хрватска, Стјепан Месиќ, во кое тој ја изразува неговата целосна поддршка на оваа хумана акција на македонскиот спортисти.

Во текот на денот Илиќ и Делевски беа примени и од претседателот на Координацијата на Советите на Македонското национално малцинство во Р. Хрватска, г-дин Анастас Оџаклиски, во присуство на членови на Советот на МНМ од град Загреб, а во текот на денот во придружба на членови од Амбасадата и Македонци иселеници во РХ рагледаа и повеќе културно-историски знаменитости на Загреб. Во чест на македонските спортисти и на нивниот спортски и хуман потфат, со кој се афирмира Р. Македонија и нејзините успеси на патот на нејзиното евро-атлантско интегрирање, Атанас Оџаклиски приреди и официјална вечера во чест на македонската спортска екипа на чело со маратонецот Емил Илиќ, на која присуствуваа и членови на Советот на МНМ за Град Скопје, како и амбасадорот на РМ во РХ, Махи Несими со министер советникот во Амбасадата Стојан Руменовски.

Илиќ даде и изјава на уредничката на списанието „Македонски Глас“ што го издава Заедницата на

Македонците во Р. Хрватска, во која искажа благодарност за личното писмо од претседателот Месиќ и за неговата подготвеност да го прими идниот месец. Исто така, се заблагодари и на приемот од Оџаклески, како и на Амбасадата, за помошта што им ја дадоа на македонските маратонци во текот на нивниот престој во Р. Хрватска.

Следниот ден маратонецот Илиќ и неговиот придружник Делевски заминаа на пат за Рим, испратени од претставници на Амбасадата го продолжија маратонот кон Љубљана.

Горан Стефановски именуван за амбасадор на културата во Лондон, а Владо Јаневски во Загреб

На седницата на Владата на Р.М. за амбасадор на културата во Лондон е именуван Горан Стефановски, еден од најреномираните македонски драмски автори, кој живее и твори во Велика Британија, а за амбасадор на културата на Р. М. во Загреб е именуван Владо Јаневски.

Црвенковски-Путин: Македонија и Русија имаат одлични политички односи

„Политичките односи меѓу Македонија и Руската Федерација се коректни и на високо ниво, но постои дисбаланс во економските односи и во трговската размена,„ оценија претседателите на Македонија и на Русија, Бранко Црвенковски и Владимир Путин, на средбата на 24 јуни годинава во Загреб одржана по завршувањето на Економскиот самит на шефовите на држави од ЈИЕ.

Македонскиот претседател имаше забелешки на трговската размена меѓу двете земји, која за минатата година изнесуваше преку 500 милиони долари, што е за 30 отсто зголемување во однос на 2005 година.

Би сакал да напоменам дека сакаме да го повикаме „Гаспром“ да се вклучи во гасификацијата на Република Македонија дури и на ниво на концепт да ни помогне, бидејќи немаме претходно искуство, рече Црвенковски и нагласи дека е добро прво да влезат руските инвеститори во енергетската сфера, а потоа да продолжи соработката и во другите сфери.

Рускиот претседател рече дека нивните проекции предвидуваат инвестиции од околу 180 милиони долари во Македонија доколку, како што кажа, најдат на добар партнер.

Постои писмо за намери за инвестиции на „Гаспром“ во Македонија, а конкуриравме и за добивање на ТЕЦ „Неготино“, рече Путин и нагласи дека Меѓувладината комисија за соработка меѓу Русија и Македонија треба почесто да се состанува.

Подготвила:
Марина Апостоловска – Вујаклија

МОНОГРАФИЈА “БРАЌА МИЛАДИНОВЦИ” ОСИЕК (1994-2006) НА БЛАГОЈА ЈОВАНОВСКИ

На 28 април годинава во Загреб, Заедницата на Македонците во Р.Х. го промовираше своето ново издание. Тоа е монографијата МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек (1994-2006), чиј автор е Благоја Јовановски. Покровители беа: Градскиот уред за образование, култура и спорт на Град Загреб, Советот за национални малцинства при Владата на РХ и “Зелена акција”.

Во Поговорот на монографијата, уредникот Дамир Свобода, ќе напише:

„Autor dokumentarija, svojevrstne monografije, Blagoja Jovanovski, strpljivo je više od jednog desetljeća sakupljao dokumentacijsku građu koja je obimom i količinom prešla granicu ove knjige tako da je dosta materijala izostavljeno, ali su zabilježena dokumentarna najznačajnija zbivanja iz prošlosti MKD „Braća Miladinovci“.

Во преполната сала на Зелена акција, најнапред за книгата зборуваше промоторот, д-р Борис Павловски, при што рече:

– Според лексиконите на странски зборови “да се документира” значи писмено да се посведочи, да се поднесе доказ, да се открие. Благоја Јовановски со овој свој труд и посведочува и поднесува докази и открива што во изминативе години се случувало во МКД “Браќа Миладиновци”, но и она што се случувало на просторите на Осиек и Славонија. Мошне педантно, аргументирано и веродостојно тој не враќа во еден не така далечен историски период, а оваа негова книга ќе остане како доказ за сите нас, но и патоказ за идните генерации.

Потоа, Марина Апостоловска – новинар, за оваа монографија рече:

– Овој автор, мојот почитуван колега и лектор за македонски јазик при Филозофскиот факултет во Осиек, ништо не заборава. Оваа негова ХРОНИКА или летопис, во лексиконите координира со Лета – божицата на ноќта и воедно мајка на Аполон и Артемида, а воедно е и име на реката Лета – реката на заборавот во подземниот свет и тие што слегуваат во него и ќе се напијат од водата ќе забораваат на сè што им се случило порано. Но, Јовановски ништо не заборава и сето тоа го конципираше во оваа монографија за Македонците во Осиек, која, за век и веков, ќе остане историски документ за сите наши следни генерации.

Во музичкиот дел на промоцијата настап имаше пејачката група “Вардарки” на МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек, под водство на Јагода Тренеска – Цветичанин.

На крајот од овој извештај му посакуваме на Благоја Јовановски уште неколку книги, затоа што тој и како долгогодишен претседател на македонското друштво во Осиек и како докажан хроничар и добар познавач на македонскиот јазик може да ни подари уште неколку книги.

М.А.Вујаклија

Прва самостојна изложба на СЛОБОДАНКА ГАВРИЛОВСКА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА НА ПРИРОДНИ МОТИВИ

Членката на МКД „Илинден“ за првпат се претстави во Риека

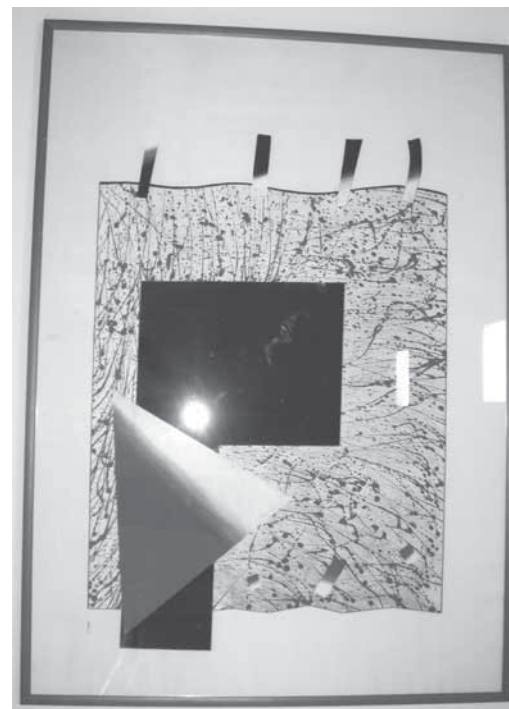
Слободанка Гавриловска со својата прва самостојна изложба во просториите на МКД во Риека пријатно ги изненади своите сочленови на „Илинден“. Таа ни се претстави со својот богат сликарски израз, така одеднаш, тивко, ненаметливо... Сигурен сум дека долго се подготвуваше да ја изрази својата мечта што датира од нејзините први насликани цртежи. На изложбата многумина од нас потсвесно се вративме во детството, не губејќи ја фантазијата, воочувајќи како нашата членка Слободанка пензионерските денови ги претвори во слободен израз, користејќи ја својата внатрешна уметничка црта, иако по повеќе од тринаесетина година одлучи да се врати на својот почеток...

Со 40-тината слики авторката не уведува во нејзината досегашна сликарска дејност. Нејзиното слободно изразување, од првите сликарски изработки, се прикажа на сликарскиот занает обоен со слободната интерпретација на мотивите. Слободанка во сликите, како што рече проф. Дијана Лукиќ, која ја претстави ја изложбата, носи густо пастелно нанесување на текстурално обработената површина, користејќи акрил и акварел техника со изразен колоризам.

Многубројната публика во име на МКД “Илинден” ја поздравил Илија Христовулов, претседател на Друштвото и ја претстави сликарката Гавриловска, а на отворањето свои стихови рецитираше Ивона Дуноски.

Слободанка Гавриловска е родена во Охрид 1941 година. Основно и средно образование го стекнала во родното место, а Филозофски факултет завршила на Универзитетот во Скопје. Во 1963 заминува во Англија на двогодишно усовршување на јазикот, а по враќањето во Скопје работи како преведувач на разни проекти и програми при УН во Македонија. Во 1967 година доаѓа во Хрватска и еве ја и денес овде. Во 2002 година со заминувањето во пензија се приклучува кон ликовната работилница “Art i hobbs” кај проф. Дијана Лукиќ и проф. Рената Пентек-Шимуковиќ и во следните години и се предава на природната инспирација, на животот и душата, од каде извира нејзината креативност. Нејзините слики досега се излагани неколку пати на заеднички изложби во Риека, а МКД “Илинден” го претставуваше на ЕТНО - 2006 година со дел од својот опус.

В. Настески

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА ВО ЗАГРЕБ

Загребскиот МКД “Охридски бисер”, на 24 април 2007 ја организира културната манифестација “Денови на македонската култура во Загреб”, што се одржа во Центарот за човечки права. Манифестацијата ја отвори претседателот на друштвото Благој Штерјов, кој упати поздрави на присутните, а водителката на програмата Катарина Митиќ, им посака добредојде на почитуваните гости: м-р Мирко Марковиќ, Жељко Заниновиќ, Тајана Бушмаркова од руската национална заедница, Анастас Одаклиески, протоереј Кирко Велински и Стојанка Тежак.

Потоа беше претставена книгата “Македонците во Хрватска - хронолошки аспекти”, од Огнен Бојациски, во издание на Заедницата на Македонците во РХ.

М-р Мирјана Домини, од Институтот за миграции и народности, во својата рецензија истакна:

“Makedonska nacionalna zajednica pripada skupini novoorganiziranih zajednica manjinskih skupina u RH. Ona nastoji okupiti Makedonce oko programa relevantnih za očuvanje njihovog kulturnog, jezičnog i tradicijskog nasleđa.

Knjiga “Makedonci u Hrvatskoj” autora Ognena Bojadžiskog stremi upoznati čitatelje u Hrvatskoj s poviješću makedonskog naroda, dilemama oko nacionalnih odrednica, te refleksijama tih zbivanja na selilačke tokove makedonskog življa i njihov položaj u novim sredinama.

Naslov knjige otkriva njen karakter i namjeru autora da smisleno povezane djeliće povijesti i sudbine makedonskog naroda, odnosno njegove borbe za nacionalnu samosvojnost, nude činjenica za razumijevanje suvremenosti Makedonaca u Hrvatskoj i uspostavljanje makedonsko-hrvatskih veza i dodira.

Iz teksta se iščitava jasna poruka da svaka nacionalna povijest slijedi svoj vlastiti put, da je Makedonija tipičan primjer zakašnjelog stvaranja nacionalne države i jedne modernizirane političke kulture, što u svojoj ukupnosti ima odraza i u ponašanje Makedonaca izvan svog nacionalnog središta, na njihov odnos prema vlastitom identitetu, jeziku, perspektivi.

Autor nudi čitatelju pregršt informacija o usudu Makedonije i njenog stanovništva, o stoljetnim osporavanjima i potvrđivanjima, o refleksijama tih povijesnih biljega na samoidentifikaciji Makedonaca i njihovo prihvaćanje kao nacionalne i kulturne posebnosti, na njihovu stvarnost i djelovanje.”

Професорот д-р Златко Матијевиќ изрази задоволство што е поканет на оваа културна средба со Македонците и има можност да упати пофални зборови за авторот и неговата книга:

“Autor Ognen Bojadžiski rođen u hladnom prosincu u inače toplom i lijepom Ohridu. Je li sve to ostavilo traga da njegovi novinarski tekstovi imaju stila i svježine u svemu onome što on piše? Od dolaska u Zagreb manjinska problematika odražava se u njegovom pisa-

nju. On nije povjesničar ali njegovi tekstovi su uvijek bili važni i zanimljivi za hrvatski i makedonski narod iz kojih se iščitava povijest Makedonije kroz stoljeća. Makedonija je Biblijska zemlja koju je pohodio i sv. Pavao. Piše o povezanosti kultura i uzajamnosti i prijateljskih veza Hrvatske i Makedonije”

Културниот дел од програмата го исполнија учениците од Училиштето за негување на македонскиот јазик и култура, со својот рецитал “Ден во Македонија” и стиховите на Анте Поповски:

*“На овој даб името ќе ти го напишам,
дождовите да го симнат
жедните в земја да ги напоиш.
На оваа нива грутка од тебе ќе посеам
красатка да никне
со неа внучињата да ни ги нахраниш.
На овој рид ќе те оставам
и кога ќе заминам пак да те гледам
ГОЛЕМА!*

Дали сонуваме - ќе се запрашаат сите што ги чувствуваат длабоко во себе убавините на оваа земја...

Не сонувате . . . ТОА Е МАКЕДОНИЈА!”, при што измамија голем аплауз од присутните.

Потоа, Кристина Ѓурчевска, апсолвент по романистика на Филолошкиот факултет во Скопје професионално ја рецитираше “Тага за југ” од Константин Миладинов, а распеаните “Моми бисерни” ги развеселија посетителите со неколку македонски народни песни.

Авторот Огнен Бојациски им упати благодарност на рецензентите и претставувачите на книгата м-р Мирјана Домини и проф. д-р Златко Матијевиќ, на организаторите и посетителите. Нагласи дека неговите четири книги се напишани на хрватски јазик, но се надева дека ќе има можност тоа да го направи и на македонски јазик. Се заблагодари и на проф. Тома Прошев кој го упати да пишува книги. Воедно изрази надеж дека Хрватска и Македонија и понатаму ќе чекорат со консолидирани чекори и ќе ги одржуваат културните врски.

Текст: Марко Паризоски
Фото: Е.П.

Четврти Денови на македонската култура во Задар

Со химните на Република Хрватска и Република Македонија на 26 и 27 мај годинава започнаа “Четвртите Денови на Македонска култура” во Задар. По поздравот на гостите и членовите на МКД “Биљана” што го упати претседателката Мирјана Мајиќ, започна програмата.

Реферат за “Кирил и Методиј”, доста опширно и со голем труд го напиша и прочита Живко Силавски, кој потоа читаше и поезија од неколку македонски поети, а беше испратен со долг аплауз.

Марија Јовановска испеа неколку песни, а во една и се придружи и мајка ѝ Тања.

Еми Лонгин ја прочита својата авторска песна – “Македонија”.

Во програмата настапи и младиот член на “Биљана”, Иван Андријевиќ, кој веќе пет години учи кларинет во музичко училиште “Благоје Бер-

са”. Ова момче восхити со свирењето на песната “Биљана”, и сите станаа да пеат со него.

Гости на оваа вечер беа: Ангел Митревски – претседател на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Јагода Тренеска - Цветичанин, претседателка на МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек, претставници на националните малцинства на Италијанците, Бошњациите, Словенците, Албанците и други.

Воедно, ова беше и осум годишнина од формирањето на МКД “Биљана” во Задар.

Атмосферата по официјалниот дел на програмата во ресторанот беше на високо ниво. Песната и ората се ореа долго, па никој не сакаше да си замине.

Но, као и секоја убава приказна, и оваа заврши. Сите си отидоа со насмевка и поздрав – “до година пак, и уште поубаво”!

Еми Лонгин

ДЕСЕТТИ ДЕНОВИ НА „БРАКАТА МИЛАДИНОВЦИ“ ВО ОСИЕК И ЃАКОВО

На манифестацијата учествуваа македонските писатели Братислав Ташковски и Венко Андоновски

По десетти пат Заедницата на Македонците во Република Хрватска и Македонското културно друштво „Браќа Миладиновци“ од Осиек уште еднаш цврсто ја поврзаа македонската и хрватската култура.

Со оваа манифестација се оддава почит на бискупот Штросмаер, како и на браќата Миладиновци, а овој пат беа одбележани 146 години од печатењето на Зборникот на Миладиновци. Оваа година на манифестацијата присуствуваа и претставници на другите македонски друштва од Хрватска, и тоа: од Задар, Риека, Сплит и Загреб, помошникот министер за образование, култура и спорт, проф. Мирко Марковиќ, советникот министер во Амбасадата на Р.М. во Р.Х., Стојан Руменовски, претставници на осиечко-барањската Жупанија, градското Поглаварство на Осиек и Ѓаково и други.

Манифестацијата започна на 8 јуни во клубот на книжарницата „Нова“. Присутните ги поздравиле претседателката на Друштвото од Осиек, проф. Јагода Тренеска Цветичанин, а манифестацијата ја отвори претседателот на Заедницата на Македонците во Р.Х., Ангел Митревски. Програмата имаше наслов „Хрватско-македонска поетска средба“. Македонија ја претставуваа писателите Братислав Ташковски и Венко Андоновски, а Хрватска членовите на славонско-барањско-сремскиот дел од Хрватското друштво на книжевници: Јосип Цвениќ, Милан Мачешиќ, Круна Фирст-Медиќ, Богдан Месингер, Жарко Милениќ, Адам Рајзл, Горан Рем и Божица Зоко. Промотор на оваа поетска вечер беше проф. Мирко Куриќ од Ѓаково, претседател на ХДК. Во музичкиот дел настапи младиот обоист од Осиек, Дејан Чинчурак.

Братислав Ташковски е добитник на наградата „Браќа Миладиновци“ на Струшките вечери на поезијата за 2006. Овај поет раскажувач и публицист, роден е 1960 во Скопје, студирал новинарство на Универзитетот во Скопје и автор е на

Писателите од Македонија на претставувањето во Осиек

10 книги поезија и книгата есеи „Црта на усвитеност“. Неговата поезија преведена е на англиски, француски, руски, турски, словенски, хрватски, бугарски, српски, албански и русински јазик. Од 1999 до 2002 бил претседател на Управниот одбор на меѓународната манифестација Струшки вечери на поезијата. Добитник е на неколку награди, меѓу кои Државната награда за најдобра книга од областа на публицистика во 2000 година.

Централната програма од јубилејните десетти Денови се одржа на 9 јуни во Ѓаково, со традиционални содржини: Членовите на Друштвото од Осиек положија венец на споменикот на паднатите бранители на Ѓаковштина, а на приемот кај градоначалникот на Ѓаково, инж. Зоран Винковиќ, присуствуваа гости од Македонија, како и претставници на македонските друштва од Хрватска. На традиционалното полагање венци на гробот на Штросмаер во ѓаковачката катедрала му претходеше запознавање на присутните со историјата на катедралата од страна на кустосот, канцеларот Лука Стргар. Полагањето венци од страна на Амбасадата на Р.М. во Р.Х., од страна на организаторите (Заедницата на Македонците и Друштвото од Осиек), како и од страна на Здружението на подунавските Шваби во Р.Х., беше пропратено со песната «Молитва» во изведба на пејачката група Вардарки од Осиек.

Нова содржина на оваа јубилејна манифестација во Ѓаково беше отворањето на изложбата „Македонски христијански корени“, која ја претставува збирката на винички теракотни икони од 6. век. Присутните во музејот на Штросмаер ги поздравиле домаќинот, кустосот Петар Стргар,

Настап на пејачките групи

а изложбата ја претставија директорката на Националната институција-Музејот на Македонија, Мери Аницин-Пејоска и авторот на изложбата, кустосот Цоне Крстевски. Изложбата ја отвори градоначалникот, кој се обрати на сите присутни со пригодни зборови и заблагодари уште еднаш на остварените културни манифестации во нивниот град, заради што со културните врски се зацврстува добрата и долгогодишна соработка на двете држави. Бискупот Ј. Ј. Штросмаер го препознал

потенцијалот во Браќата Миладиновци и дал донации за печатење на Зборникот, а во сегашноста и иднината град Гаково го препознава потенцијалот на МКД „Браќа Миладиновци“ и им помага во остварувањето на оваа манифестација.

Изложбата со теракотни икона од Винаца, во изминатите години е претставена во десетина европски градови. Теракотните икони се пронајдени на локалитетот Виничко Кале-Винаца, а нејзиниот автор, археологот Цоне Крстевски рече:

”Теракотните икони се она што Р. Македонија високо ја легитимира и и обезбедува достоино место на мапата на светското културно наследство. Тие се најрепрезентативниот македонски културен производ, секако покрај древните икони и фрески во нашите цркви, но и предизвик за понатамошните археолошки истражувања“.

По разгледување на изложбата, присутните го разгледаа и музејот на Штросмаер, се запознаа со животниот пат на бискупот и го погледаа оригиналниот примерок на “Зборникот песни” од Миладиновци.

Програма потоа продолжи во големата сала на Центарот за култура на Гаково, каде настапија пејачките групи на македонските културни друштва од Осиек, Загреб, Сплит, Ријека и Задар со песните “Гаково граде” и “На Струга дуќан да имам”. Под диригентската рака на Олга Барбир и оркестарот на МКД “Македонија” од Сплит, од педесетина грла се пренесе благодарноста кон Штросмаер и Гаково од Македонците во Хрватска. Потоа беше одржано поетско претставување на двајцата македонски книжевници. Нив ги претстави и за нивниот богат литературен опус говореше литературниот критичар Мирко Куриќ, а Ташковски и Андоновски читаа дел од нивните последни книги. Манифестацијата ја затвори претседателот на Заедницата, Ангел Митревски, најавувајќи ја за крај проекцијата на ТВ филмот “Браќа Миладиновци”.

Цоне Крстевски на отворањето на изложбата во Гаково

Бранка Јањиќ
Фотографии:

Д. Сиљаноски и Е. Петровска

ВО ЗНАК НА БЛАГОДАРНОСТ НА БИСКУПОТ ЈОСИП ЈУРАЈ ШТРОСМАЕР

На 27 јуни 1997 година, а по повод 137. годишнина од печатењето на „Зборникот народни песни на браќата Миладиновци“, во Ѓаково се одржаа првите Денови на браќата Миладиновци, како знак на благодарност на бискупот Јосип Јурај Штросмаер. Денот на појавата на оваа капитална книга е еден од најсветлите датуми на македонскиот опстанок низ вековите. Имено, на 24 јуни 1861 година, во Загреб излезе од печат ЗБОРНИКОТ НА НАРОДНИ ПЕСНИ, собрани од Димитар и Константин Миладинов и издадени од Константинина, на 538 страници, во кој беа објавени 660 песни. Зборникот беше посветен на бискупот Јосип Јурај Штросмаер.

“Македонците со големо внимание и уважување го негуваат името и делото на бискупот Штросмаер, кој многу го задолжи македонскиот народ и неговото право на сопствен јазик, помагајќи им на браќата Миладиновци во Ѓаково 1861 година да се преведе Зборникот на народни песни на македонски јазик. Затоа наша желба е Ѓаково и Струга, родниот град на браќата Миладиновци, да станат градови пријатели и во двете места да се отворат спомен-соби во знак на сеќавање на делото на Штросмаер и браќата Миладиновци”, рече претседателот на Собрането на Македонија, Тито Петковски за време на службената посета во Ѓаково во 1998 година. “Деновите на браќа Миладиновци” го задржаа вообичаеното високо ниво и прераснаа во меѓународна културна манифестација, а во нив редовно учествуваа водечките имиња на македонската политика, култура и наука. Оваа манифестација во Ѓаково и Осиек секогаш е добро примена и се доживува како вреден придонес на културниот живот во Славонија и Барања. Да наброиме само некои содржини на програмите одржани овие изминати години во Ѓаково и Осиек:

- Промовирани се книгите: “Да видам Охрид, Струга да гледам”, “Денови на Димитрија и Константин Миладинови”, “Осврти”, “Хрватско-македонски врски низ вековите”, “Браќа Миладинов - легенда и збиља”, “Мал македонско-хрватски и хрватско-македонски речник” и други.

- Одржан е литературен научен собир за Штросмаер, браќата Миладиновци и нивните културни врски, хрватско-македонски поетски средби, “Македонски и хрватски поети за бискупот Штросмаер и браќата Миладиновци”, “За поезијата на Славко Михалиќ на македонски јазик” (по повод доделувањето на Златниот

венец на Струшките вечери на поезијата” во 2002), поетските портрети на Братислав Ташковски и Венко Андоновски. - Поставени се изложбите: Делата на браќата Миладиновци, Теракотните икони од Винаца и други.

- Беше одржано гостувањето на женскиот камерен хор “Св Злата Мегленска” од Скопје, а редовно настапуваше и вокалната група “Вардарки” со солисти при МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек.

- Посебно треба да се забележи и меѓународниот научен собир по повод 140. година од печатењето на Зборникот на браќата Миладиновци (1861-2001), свечено одбележан на 23 јуни 2001 во Загреб и на 24 јуни, истата година, во Ѓаково. Гости на оваа манифестација беа: министерката за култура на Р.М. Ганка Цветанова-Самоилова, д-р Веле Смилевски, претседател на Друштвото на писателите на Македонија, академик Гане Тодоровски, директорот на Агенцијата за иселеништво, Мирче Доневски, писатели и претставници од Струга и од македонските културни друштва од Република Хрватска. Во Ѓаково Веле Смилевски на Спомен-музејот на бискупот Штросмаер му поклати скулптура со ликовите на Димитар и Константин Миладинови, од академскиот скулптор Томе Серафимовски. На научниот собир со свои реферати учествуваа многу угледни личности меѓу кои беа: проф. д-р Станислав Маријановиќ (Осиек), проф. д-р Драги Стефанија (Љубљана), проф. д-р Стипе Ботица, проф. д-р Владо Панциќ, проф. д-р Горан Калоѓера (Риека), проф. д-р Звонко Ковач, проф. Бојана Прошев-Оливер (Загреб) и други.

- Во 1999 година за првпат во Катедралата во Ѓаково се одржа свечена молитва, која ја предводеше европскиот епархијат, митрополит Горазд со протојерот Ристо Ристевски во присуство на бискупот ѓаковачки Марин Сракиќ.

Благоја Јовановски

ХРВАТСКИ ЛИТЕРАТУРЕН КОНТАКТ СО МАКЕДОНИЈА

Во Скопје претставени книгите на Огнен Бојаџиски и Елизабета Петровска

Во Скопје на 17. мај годинава, Заедницата на Македонците во Република Хрватска имаше прилика да претстави две свои книги: “Крлежа и Македонија” на Огнен Бојаџиски и збирката поезија “Солзи полни насмевки” на Елизабета Петровска. Покровител на промоцијата беше Агенцијата за иселеништво на Р. М., а се одржа во елитната сала во Клубот на пратениците. Овие две сосема тематски различни книги кај публиката предизвикаа голем интерес и комплименти.

Водител на промоцијата беше артистот Владимир Јачев, кој воедно и ги рецитираше песните од стихозбирката на Петровска. На почетокот гостите ги поздравил Виолета Шиндл, која во името на Агенцијата за иселеништво на РМ, со неколку зборови на авторите им посака многу успех во нивната понатамошна творечка работа.

Промотор на “Крлежа и Македонија” беше д-р Венко Андоновски, писател и поет, професор на хрватската книжевност при Филолошкиот факултет во Скопје, член на Македонскиот ПЕН центар и член на Друштвото на писателите на Македонија. Тој говореше за интересната историска поврзаност на Крлежа со Македонија, што е опишана во книгата на Бојаџиски, неговата трета издадена книга, додека за најновата, “Македонците во Хрватска” говореше и авторот, кој потоа се заблагодари за промоцијата и изрази надеж дека овие две книги, кои се пишувани на хрватски јазик, еден ден ќе се најдат и во маке-

донските книжарници, преведени на македонски јазик.

За книгата “Солзи полни насмевки” говореше м-р Љерка Тот Наумова, поетеса и член на Друштвото на писателите на Македонија, која рече дека оваа книга е интимен лирски дневник на авторката, исполнет со суптилно нијансирани доживувања на љубовта и носталгијата како располовеност на личноста, импресија проткаена со длабоко емоционално доживување, со порака на читателот да му соопштат за човекот, неговото време и неговата судбина. Потоа, Огнен Бојаџиски, исто така рецензент и промотор на оваа стихозбирка, рече дека Петровска припаѓа во групата на поети кои творат двојазично со скоро идентичен лирско-реминисцентен суптилитет, ритам и мелодика, игра на стиховите во која читателот подеднакво ужива.

На крајот на скопската промоција Петровска рече: “Многу одамна Филип II рекол: - Времето и јас ќе излеземе на крај и со двајцата. Мудра изрека. Да се биде трпелив, значи да се биде богат човек. Ако е тоа точно, тогаш јас сум вечерва најбогатиот човек на светот. После толку години, повторно сум дома, во мојот роден град, на моите корени, меѓу сите вас, и посреќна од секогаш! Ви благодарам на трпението и поддршката!”

За уметничкиот дел на промоцијата беа задолжени Антон Наумовски и Дарко Јанкуловски, кои подарија оргинална инструментална музика на акустични гитари.

Текст и фото:
Е. П.

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА “СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ” ВО СПЛИТ

МКД “Македонија” Сплит, Македонската православна црквена општина “Св. Наум Охридски” Сплит, Советот на МНМ и претставникот на МНМ за Град Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, од 24 до 26 мај годинава го прославија празникот “Св. Кирил и Методиј” со “Деновите на македонската култура”.

Овој голем празник посветен на големите славенски просветители, започна со отварањето на изложбата на ракотворби и носи и изработени од членовите на сплитската Етно работилница, со стари македонски мотиви и везови. Изложбата ја отвори претседателот на МКД “Македонија”, Ангел Митревски, кој ги поздрави гостите: министерот советник при Амбасадата на Р.М. во Р.Х., Стојан Руменовски, претседателот на градскиот Совет од Штип, Драги Илиев и неговите соработници, потпретседателката на Заедницата на Македонците во Р.Х., Јагода Цветичанин и сите присутни посетители.

На изложбата која беше поставена во просториите на Пучкото свеучилиште во Сплит, освен новоизработените носи и ракотворби беа изложени и: носија од Галичник стара 100 години, тетовска носија стара преку 150 години, сета изработена од свила и срма, и битолска селска носија од 1929 година. Исто така, презентирани се и рачно ткаени килими на разбој, везени чаршави, чорапи, а не беа запоставени ни грнчарските производи – стомните и тавите. За изложбата која траеше 7 дена постоеше големо интересирање од страна на граѓаните на Сплит, особено на младите етнолози кои се интересираа за секој предмет. “Слободна далмација” објави вест за програмата на прославата и отварањето на изложбата, а ХТВ во мултинационална-

та програма “Призма” ја прикажа поставката на изложбата дополнета со зборовите на Љубица Миошиќ, која со голема љубов ги чува носиите на нејзината баба - за своите внуциња.

Истиот ден манифестацијата имаше и работен дел со гостите од Штип. Претседателот на Градскиот совет при општината Сплит, Жељко Јерков, ги прими во протоколарна посета, на која се воспоставени контакти и договорена стопанска соработка на релацијата Сплит-Штип.

По повод прославата се одржа и свечена академија во Универзитетот на Сплитско-макарската надбискупија, на која присуствуваа сите гости, доградоначалникот на сплитската општина, Божидар Чапалија, Македонци и граѓани на Сплит. Салата беше претесна за сите оние кои дојдоа на оваа манифестација, што е показател дека Македонците во Сплит се почитувани и ценети како добри граѓани на овој град, кои со своите активности иницираат голем интерес за македонското историско и културно битие, вклопени во животот на овој град.

Академијата почна со поздравниот говор на претседателот на Заедницата на Македонците во Р.Х., Ангел Митревски, која беше покровител на целата манифестација. За животот и делото на двајцата просветители Св. Кирил и Методиј, Славица Шкратуља прочита пригоден реферат во кој беше истакната нивната важност за историјата на македонскиот народ.

Музичката и пејачката група ги воодушеви присутните со неколку песни, а посебно ги разгали младата пејачка Андреа Листеш со песната “Јано мори”. Играорната група настапи со две ора, а гостинот од Задар Живко Силавски и рецитаторската група прочитаа неколку песни од Кочо Рацин, Блаже Конески и Љубен Димкар-

ски, кои секогш будат спомени и носталгија за татковината.

Во свечениот дел на програмата настапи и младата поетеса Елизабета Петровска, која се претстави со две песни од нејзината прва збирка на поезија “Солзи полни насмевки”. Гостите од КУД “Бродосплит” изведоа една далматинска и една македонска песна како знак на поврзано-ста на Далмација и Македонија.

Овој ден беше добра можност Друштвото да му искаже благодарност и признание на долгогодишниот претседател Владимир Апостолски, кој е еден од неговите оснивачи во 1991 година и сè до денес активно учествува во работата и достоино ги претставува Македонците во Сплит. Поради тоа, како почесен претседател, од членовите доби подарок – слика за спомен. Потоа членовите на Друштвото ја продолжија прославата во своите простории.

Следните два дена, на 25 и 26 мај 2007 г., на сплитската публика им се претстави Театарот за млади и деца од Скопје со две претстави кои се одржаа во Градскиот театар на младите во Сплит. Првата претстава што ја изведоа младите артисти од Скопје беше “Македонска при-

казна” на авторот и режисер Боњо Лунгов, низ која провејува Македонија, македонскиот народ, животот, обичаите, селото, носиите, а најмногу песната и свирката на кавалот и тапанот, кои тераат да се растопиш од милина, а воедно ти доаѓаат солзи на очите, зошто си далеку од татковината. Следниот ден претставата “Приказна за попот и неговиот селски слуга Будал” од А. С. Пушкин ги воодушеви децата, но и возрасните. Разиграната дружина, веселата песна, прекрасните костими и кореографија, ја разгали малубројната публика. Скопските гости од Театарот заслужија да ги види поширока сплитска публика, отколку што беше присутна.

И членовите на Театарот за деца и младите од Скопје беа во протоколарна посета кај доградоначалникот на општината Сплит, Божидар Чапалија, во присуство на Љубица Срхој, директока на Градскиот театар на младите од Сплит, претставниците на Заедницата на Македонците во РХ и домаќините од друштвото во Сплит. Сплитскиот театар на младите оваа есен ќе ја возврати посетата и ќе гостува во Скопје со своја претстава во рамките на меѓународната културна размена.

На крајот на Деновите во Сплит беше организирана македонска вечер, на која покрај другите поканети, присуствуваа и гости од МКД “Охридски бисер” од Загреб, МКД “Биљана” од Задар и МКД “Илинден” од Риека, а со своето присуство не почестија и членовите на групата “Боеми” од Битола, кои свиреа и пееја цела ноќ. На крајот на вечерата беше организирана богата томбола, за која многу донатори подарија свои производи или услуги. Дел од средствата од томболата беа наменети за хуманитарна цел - за помош на една членка на Друштвото која заминува на операција на очите во Русија.

Виолета Рајик - Жгањер
Фото: Е.П.

Ljubi, razumi, poštuj, oprosti!

Животот на Македонците во Хрватска е исплетен со нашите хрватски пријатели. Со голема радост се среќаваме на манифестациите, на кои, во организација на македонските културни и политички асоцијации, се претставува нашето македонско културно традиционално творештво.

На една таква приредба ја запознавме Ана Фулеп, сликарка, службеничка, која живее и работи во Загреб. Ја замоливме за краток разговор.

Kada je počelo Vaše druženje s Makedoncima koji žive u Zagrebu?

Kako u moj život "ulaze" ljudi? Vjera u Boga dovela me do spoznaje da "ništa nije slučajno" i tako pokušavam živjeti. Prije mnogo godina u noći napisala sam: „Ljubi, razumi, poštuj, oprosti!“ Moj život sada vodim pod tim pravilima. Zna biti teško, ali tada "razgovaram" sama sa sobom i kažem: Mogu, moram, znam i hoću!

Dakle, volim ljude, običaje, tradiciju, pjesmu, dobru riječ... Tim pogledom na moj život imam čast upoznati divne ljude s kojima na neki način "nastavljam" zajedno životnu rijeku. Nada je žena koju sam upoznala... Prijateljstvo, druženje i eto mene u Vašem makedonskom okruženju. S Vama sam osjetila nešto, po meni najvažnije - čistu, istinsku ljudsku ljubav.

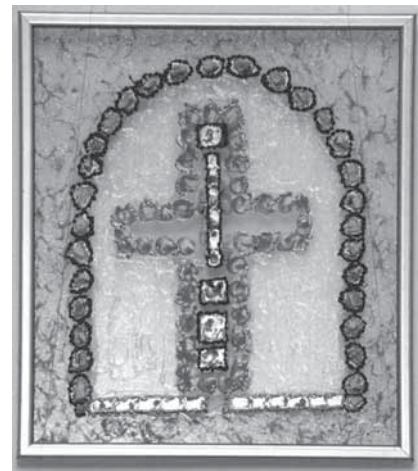
Susretom na kulturnoj manifestaciji pod nazivom "Multikulturalizam", u suorganizaciji MKD-a "Ohridski biser", upoznali smo Vas kao hrvatskog prijatelja koji voli i cijeni makedonsku tradicijsku kulturu. Što Vas to privlači našoj manjinskoj zajednici i njenom kulturnom stvaralaštvu?

Kada slušam vaše pjesme, moje emocije, moja duša pleše... cijelo moje biće radosno sluša, u sebi i pjevam s Vama. U svome domu slušam CD koje sam dobila i doslovno duhovno topim svoju dušu. Vaša nošnja raduje moje oči. Iskreno uživam u ljepoti koju na najfiniji način dajete kroz pjesmu, nošnju, ples. Hvala Nadi koja me je "uvela" u Vaš svijet. Hvala Vama osobno što ste našli vremena i prepoznali mene kao jedinku u ovome vremenu, koje zna biti teško... jako, jako.

No, mi smo otkrili Vas kao umjetnicu specifičnog izražaja. Od kada datira Vaša slikarska umjetnost i koji je to Vaš osobni slikarski izričaj?

Osjećaj za slikarskim izražajem u meni se budi u kasnim devedesetim godinama, kada sam započela s

krížem, simbolom kršćanstva. Kasnije moje misli i osjećaji okrenuti su leptirima i cvijeću, njihovo šarenilo boja, a potom brodicama i kućicama. Izrađujem i razne male svijećnjake za intimu prostora. Materijale koje koristim na mojim slikama su staklo, zrcala, žice, kamenčići iz Medugorja, te boje za staklo.

Upoznajte naše čitatelje s Vašim izložbama, gdje ste sve izlagali Vaše umjetničke radove?

Do sada sam imala 15 samostalnih izložbi u mnogim našim gradovima, a najviše sam izlagala u Zagrebu. Prva moja izložba otvorena je 2000.god. u restoranu "Gableci Šuman" u Zagrebu. Tijekom ovih godina izlagala sam u: Požegi - Biskupski dvori, Varaždinu - kavana "Dora", crkvi "Sveti Križ" i "Srce Isusovo", Franjevačkom samostanu, Paviljonu na Zrinjevcu, Domu zdravlja - Šarenogradska u Zagrebu itd.

Imali smo priliku posjetiti Vašu samostalnu izložbu u predvorju zgrade "Croatia osiguranja" na Trgu bana Jelačića u prosincu prošle godine. Kada možemo očekivati ponovni susret s Vašim umjetničkim radovima?

Zahvaljujući ustanovi u kojoj radim moje slike izlažem dva do tri puta godišnje u predvorju zgrade "Croatia osiguranje". Tema "Obitelj" moje posljednje izložbe koju ste i Vi posjetili, imala je u sebi misli prema obitelji. Kako ja živim sama, nedostaje mi obitelj, pa sam taj moj osjećaj prenijela na slike. Moj ponovni susret s publikom nadam se da će biti isto u ovom lijepom prostoru.

Pored slikarstva Vi se bavite i pisanjem. Koji su to Vaši radovi?

Napisala sam i izdala knjigu s naslovom "Kam idem". Knjiga ima deset kratkih priča i viđenja mojeg života "ovdje". Zamišljena je kao "10 zapovijedi", kao i moj životni moto: „Ljubi, razumi, poštuj, oprosti“.

Poznajete li naše makedonske slikare koji žive, rade i izlažu u Hrvatskoj?

S radošću sam prisustvovala otvaranju izložbe makedonskih slikara koji žive i rade RH, u okviru "Dana makedonske kulture u Zagrebu". Zadivljena sam s njihovim radovima. Tom prilikom i osobno sam upoznala neke od njih. Radovala bih se, nekoj u budućnosti, zajedničkoj izložbi.

"Ги поздравувам сите мои македонски пријатели", ни рече на крајот од разговорот Ана Фулеп.

M. Паризоски

Извадоци од Велигденското обраќање на поглаварот на МПЦ г.г. Стефан

ПО МИЛОСТА БОЖЈА, АРХИЕПИСКОП ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ, ЗАЕДНО СО СВЕТИОТ АРХИЕРЕЈСКИ СИНОД, ДО СВЕШТЕНОСЛУЖИТЕЛИТЕ, МОНАШТВОТО И ДО СИТЕ ЧЕДА НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА, А ПО ПОВОД ВЕЛИГДЕНСКИТЕ ПРАЗНУВАЊА, ИСПРАКА МИР И БЛАГОСЛОВ ОД БОГА, ПОЗДРАВУВАЈКИ ГИ СО ВЕЛИЧЕСТВЕНИОТ И ТОРЖЕСТВЕН ПОЗДРАВ - ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Христе, Твојот Гроб, изворот на нашето воскресение, се покажа живоносен, поубав од рајот и од секоја царска одаја". Возљубени духовни чеда, Велигден е Пасха Господова и Ден на нашето спасение! Затоа Воскресението Христово е Празник над празниците, Торжество над торжествата и Слава на Бога Воскреснатиот! Еве, дваесет столетија трае радоста од тоа рано неделно утро и таа незајдлива воскресенска светлина и денес ни ги осветлува и просветува душите!

Денес, на овој спасоносен ден, Бог ни го покажува и објавува патот кон нашето сопствено воскресение! Затоа, да се ослободиме од стравот и да ја отфрлиме суетата на овој свет, да бидеме слични во смртта со Христа, та „ако сме сраснати со Него во еднаква смрт, да бидеме соучесници и во воскресението“ (Рим. 6, 5).

На Велигден го празнуваме Спасението што ни се објави од Христовиот гроб, ја сведочиме Тајната над тајните, бивајќи и самите преисполнети со сигурна надеж дека и ние ќе совоскреснеме со нашиот Бог. Таа надеж е совршен израз на присутната благодат што не озарува со светлината на Христа, Кого „Бог Го превозвиши и Му даде име, што е над секое име“ (Филип. 2, 9).

Возљубени Христољупци,

Предвесник на Воскресението биле страдањата на Распнатиот. Затоа и Црквата, доживеана како Тело Христово, не може да постои во воскресенската радост, доколку не ги сведочи страдањата на Крстот. Оттаму, и нашата Македонска Православна Црква ја препознаваме како дел од Едното, Распнато, Погребано и Воскреснато Тело Христово, како неделив дел од Неговата Црква, токму затоа што ги отсликува крстите страдања.

Светата православна црква во Македонија низ вековното постоење непрестајно Му благодариме на Бога поради љубовта Негова кон нашиот народ и кон сиот свет. Тоа благодарение постојано се случува на светата Литургија, кога како народ Божји учествуваме во сепобедното воскресение. Поинаку и не можеме да Му благодариме на Бога за се што стори за нас, освен преку слободното прафаќање на Неговиот живот и соучествување во Неговата победа.

Возљубени чеда во Господа,

Бог од нас не бара теоретска подготвеност или принципиелен став дека ќе љубиме, туку конкретни дела на љубовта, почитувањето и простувањето. Единствено таквиот подвиг ја украсува Црквата, го подига семејството и го гради општеството. Правата на детето, на жената и на луѓето, воопшто, се содржат во правото на љубовта дадено од Бога уште при создавањето на човекот. И тоа право не е бессилно, туку е осветено преку Страдањата и Крвта Христови и гарантирано токму преку Неговото Воскресение.

Поттикнати од изобилието на таквата љубов Божја кон нас, изразена во сознанието дека Бог сака вечно да постоиме и да Му бидеме совечни, исповедаме дека празникот на Воскресението Христово за нас е жива и живототворна вистина. А тоа, во нашата библиска Македонија, секогаш сме го правеле на евхаристиските жртвеници подигнати уште од апостолско време, чувани од древниот Трон на Охридската архиепископија, а денес од нејзината наследничка - Македонската Православна Црква.

Годинава сме пред еден значаен јубилеј за Македонската Православна Црква - изминаа четириесет плодотворни години од возобновувањето на автокефалноста на нашата древна Охридска архиепископија. За жал, и на овој Велигден ќе кажеме дека уште постојат такви меѓу истоверните, кои не го прифаќаат и го отфрлуваат нејзиното постоење, нејзината спасителна мисија и дело меѓу нашиот богољубив народ. Но, ако е Бог со нас, кој ќе е против нас!? Нашето трпение нека е посилено од нивната нељубов! Споменот за соборно изразената волја на благочестивиот македонски народ за своја автокефална Црква, конечно остварена во Одлуката на Светиот архиепископски синод на Македонската Православна Црква, а еднодушно поздравена од соборјаните на Црковно-народниот собор, одржан во Охрид, во 1967 година, за нас бил, е и ќе биде светол чин, чија четириесетгодишнина ова Господово лето свечено и молитвено ќе биде прославена.

Посакувајќи ви со воскресенската Светлина да бидат осветлени делата на вашиот живот, ве поздравуваме со најрадосниот поздрав: ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Македонска делегација на молебен на гробот на св. Кирил во Рим кај папата Бенедикт XVI

Во црквата „Св. Климент“ во Рим на 24. мај годинава, по 38. пат се одржа молебен на гробот на Св. Кирил во рамките на традиционалната манифестација „Македонија во чест на Св. Кирил“. Чиноначалствуваше архиепископот Охридски и македонски г.г. Стефан во присуство на повеќе свештенослужители.

– Свети оче Кириле, Ти дојдовме од Македонија од земјата на љубовта, Ти дојдовме во име на народот крстен од рацете Павлови и просветен од устите Твои. Учителе, дојдовме да Ти се поклониме и да Ти благодариме најпрво за љубовта и жртвата, а потоа и за се што направи за нашиот народ и за сите што ги разбраа и примија зборот Твој и наш и писмото Твое и наше. Свети оче Кириле, Ти дојдовме на гробот Твој, на вековниот оче нас извор за нови сили и поткрепи. Горди сме што Те имаме и за себе и за другите што Те имаме за сите, рече притоа на службата во црквата „Св. Климент“ архиепископот г.г. Стефан.

На свечениот чин во Базиликата присуствуваше и македонската делегација предводена од претседателот на Собранието на Република Македонија Љубиша Георгиевска и кој положи венец заедно со министерот за култура Арифмет Џемаили и заменик-министерот за надворешни работи Зоран Петров, бискупот скопски и апостолски егзарх во Македонија Киро Стојанов и претставници на Католичката црква.

Претседателот на Собранието на Република Македонија Љубиша Георгиевски, кој ја предводеше македонската делегација во посета на Италија, на 24 мај годинава во Ватикан беше примен од поглаварот на Римокатоличката црква папата Бенедикт Шеснаесетти во рамките на манифестацијата „Македонија во чест на Св. Кирил“.

На аудиенцијата кај понтифот присуствуваа и министерот за култура Арифмет Џемаили, заменик-министерот за надворешни работи Зоран Петров и директорот на Комисијата за односи со верските заедници и религиозни групи Звонко Мучунски.

Од црковната делегација предводена од архиепископот Охридски и македонски г.г. Стефан присуствуваа и митрополитите Тимотеј и Климент, архимандритот Нектариј, како и Бискупот скопски и Апостолски егзарх во Македонија, Киро Стојанов.

Папата Бенедикт Шеснаесетти првпат обраќајќи се јавно пред целата македонска делегација во својот говор на

аудиенцијата повика на споделување на духовното богатство на кое, како што рече, „сте вие наследници со другите народи кои по традиција и култура се блиски на македонскиот народ“.

- Денешната средба традиционално посветена на Светите Кирил и Методиј е во знак на добрата соработка на Светата Столица со Македонија која се однесува и на цивилен и на религиозен план и која може уште да се развива, истакна папата и додаде дека Кирил и Методиј како апостоли на евангелието се слават и како заштитници на сите католици во Европа.
- Овие светци кои се копатрони на Европа развивале една духовна и човечка мисла. Вашата земја е место на среќавање на многу култури и религии. Срдечно ви посакувам да останете верни на наследството што го имате. Барам помош од Бога за духовен мир на вашата земја, Ве уверувам во мојата лична почит и пријателство и се молам за целиот македонски народ, рече поглаварот на Римокатоличката црква папата Бенедикт Шеснаесетти.

На аудиенцијата претседателот на македонскиот Парламент Љубиша Георгиевски на папата му подари мозаик со хераклејскиот мотив на гулабот на мирот, а членовите на македонската делегација од папата добија златни парички со знакот на понтификатот и бројаници.

ВЕЛИГДЕН ВО РИЕКА

По повод ВЕЛИГДЕН на 2007 година во Риека е служена богослужба во црквата св. Себастијан и Фабијан, а ја служеше отац Владо Божинов од Македонија (Велес) од Македонската Православна Црква, со благослов на неговото блаженство г.г. Стефан и епархот за Европа, неговото високоправославештенство господин Пимен, а по поканата од МКД “Илинден”.

Отец Божинов свечената богослужба ја започна со велигденската литургија пред бројните верници, а потоа им ја прочита овогодешната посланица потпишана од Архиепископот Охридски и Македонски г.г. Стефан и од членовите на светиот Архиепископски Синод на Македонската Православна Црква, со поздравот ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! Во посланицата архиепископот ја нагласува вредноста на овој христијански празник, па посочи дека Исусовото воскресение е главен настан во спасот на човечкиот род.

- Велигден е ден на животот, победата и љубовта и Господовата добрина, порачува во велигденската посланица архиепископот на МПЦ.

Отец Владо Божинов им посака на верниците Велигден да им биде празник над празниците, Свето Христово воскресение, и на сите да им подари радост и спокој.

По богослужението верниците се упатија во Македонскиот клуб, каде продолжи велигденската прослава со меѓусебно кршење на велигденските вапцани јајца и со вообичаеното честење. Отец Божинов во клубот благослови вода, а потоа на сите им подари по шишенце од крстената вода.

В.Н.

ПРОДЛАБОЧУВАЊЕ НА ВЕРАТА ВО МПЦО ВО ПУЛА

На Велигденската богослужба на осми април годинава во Фрањевачкиот манастир во Пула, отац Влатко Божинов за првпат причести дваесетина верници на Македонската Православна Црковна општина “Св. Јоаким Осоговски”. Секоја година свештеник ни доаѓа од нашата татковина Македонија, бидејќи обврските на протоерејот Кирко Велински се големи, а овој ден се одбележува и во другите градови во Р. Хрватска. Бројот на верниците секоја година е сè поголем, а оваа година и верата во Бога е поголема, бидејќи првпат е причестен толкав број верници од цела Истра. Честитки до прота Кирко Велински, бидејќи овој чин е наша а и негова заслуга, со што верата сè повеќе се

продлабочува во нас, а овој ден е уште еден доказ за неговиот и нашиот верски успех. Затоа се надеваме дека и понатаму ќе бидеме уште поактивни во нашата Македонска Православна Црковна Општина “Св. Јоаким Осоговски” од Пула, заедно со нашите верски лица.

Р.Д.

ОДРЖАНА ЛИТУРГИЈА ПО ПОВОД Св. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА”

Риека: На 3-ти јуни годинава во црквата Св. Себастијан и Фабијан, а во организација на Управниот одбор на МКД “Илинден”, одржана е света богослужба - литургија во повод празникот Св. цар Константин и царица Елена, чије име наскоро ќе го носи цркованата општина на Македонските православно верници во Риека, па по тој повод протоереј, отац Кирко Велински одржа литургија.

Цар Константин (274 - 337) бил Римски император кој, освојувајќи го овој дел на Балканот го избирал Бизант за нова престолнина на Златниот рог на Босфор и тука ја формирал новата престолнина и изградил голем град, што го нарекол Константинопол. Константин е познат и потоа што во борбата со Мекценција според преданијата му се појавил светол крст како знак на победа, а потоа се виорел пред неговата војска. Веднаш потоа, во Милано 313-тата година, издал Едикт, со кој наредил да запре гонењето на Христијаните, го изедначил христијанството со другите религии и им дал право на проповед. Во црквените кругови за неговата голема христијанска заслуга го добил и името “Велики”. Во Македонија многу светилишта, цркви и манастири го носат неговото име.

Треба да се напомене дека овој пат на богослужбата се придружи група Македонци од Градежното претпријатие “Транит” од Скопје, кои работат на Автопатот Риека - Загреб.

По богослужбата во Македонскиот клуб во Риека, отац Кирко во пријатна атмосфера се задржа во разговор со своите риечки верници.

В.Н.

ПРАВОПИСНИ ЗНАЦИ

Точката, двете точки, заградата и уште некои од знаците на интерпункцијата се користат, најчесто при одделни зборови, и како правописни знаци.

Правописни знаци се и апострофот, ѕвездичката, надредниот знак, акцентскиот знак и др.

ТОЧКА

- 1) Точката се употребува при скратување на зборовите:
и др. (и друго), итн. (и така натаму), и сл. (и слично), о.г. (оваа година), на пр. (на пример), с. и стр. (страница) и др.
- 2) Имињата при потписи и други зборови се скратуваат произволно, но обично на согласка: *Б. Петковски (за: Борис Петковски), Бл. Митровски (за: Блаже Митровски) итн.*
 - а) Ако редниот број се пишува со арапска цифра, зад неа ставаме точка:
Тој беше борец на 41. дивизија. - Тоа беа припадници на непријателскиот 241. планински полк. - Табелата се наоѓа на 248. страница. - Да резимирам: 1. организациите треба уште повеќе да се активираат во спроведувањето на донесените решенија; 2. секој нивни член треба да се вклучи во определена акција; 3. треба да се води редовна евиденција.
 - б) Во последниот пример наместо точката може да дојде вториот дел од заградата.
- 3) Точка не се пишува зад арапски цифри ако е јасно од текстот дека тие имаат редно значење. Така е најчесто во датуми, години и векови по ред и сл.:
Скопје, 15 мај 1965 година. - Дури и во 20 век македонскиот народ беше поробен. - Дефиницијата е на стр. 359 од учебникот.
- 4) Точка не се пишува зад римски цифри:
Тоа се случи кога бев во VIII одделение. - Навлеговме во втората половина на XX век.
- 5) Но, зад цифра (арапска или римска) или буква (голема или мала) со која се означува глава, оддел и сл. се пишува точка ако текстот продолжува во ист ред:
Од содржината: I. Запознавање на природата. А. Физика. Б. Хемија. В. Биологија. II. Запознавање на општеството. А. Географија. Б. Историја.
- 6) При пишување датуми не се пишува точка по римската цифра со која се кажува месецот: *15. XI 1965 г.; 2. VIII 1903 г.*
- 7) Доколку датумите се пишуваат само со арапски цифри, тогаш и по означувањето на месецот се пишува точка: *27.10.1996 г., 2.8.1903 г.*
- 8) Во банкарството, во книговодствените работи сега се користи и нулата (0) за означување на првите девет дена и месеци: *07.09.1996 г.; 01.07.1994 г.* Во обичната преписка, во печатот таквото бележење на датумите не е дозволено. Затоа се пишува: *7.9.1996 г.; 1.7.1994 г.*

ДВЕ ТОЧКИ

- 1) Како правописен знак двете точки се пишуваат обично меѓу броеви: *Резултатот од натпреварот е 2 : 1 за „Вардар“.*
Овде двете точки не се читаат или, поретко, се читаат ‘спрема’, ‘на’.
- 2) Двете точки можат да вршат и друга служба во стручната (на пр. лингвистичката) литература.

ТРИ ТОЧКИ

При цитирање некој текст отсреде или пак ако при цитирање се испушта она што во случајот не е потребно, се пишуваат неколку точки:

Пишувајќи за Мисирков и неговото дело, Конески ќе истакне: „...живата негова мисла учествува... сè порешително во обновата на јазикот и на поимите во современата историска наука“.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за
македонски јазик

(Според *Правописот на македонскиот литературен јазик*, Скопје, 1999)

СЕЌАВАЊЕ

На 13 април 2007 година натажени се простивме од доајенот на македонската средина во Пула и Истра, **Спиро Ангеловски**. Беше не само активист на МКД “Кочо Рацин”, Советот на Македонското национално малцинство за Град Пула, туку и пријател на голем круг сонародници и пријатели, кои со неговото заминување, почувствуваа осаменост, студенило и празнина.

Со своите 82 години беше “сива еминенција”, од кого се бараше мислење, а зборот му се слушаше и почитуваше. Кога поради својата болест не беше со нас, со својот пример далеку посегаше и поучуваше.

Ангеловски е роден на 22 април 1925 година во селото Романовце, Кумановско, како најмлад меѓу трите брата и двете сестри. Истрелите на 11 октомври 1941 година кога започна востанието на македонскиот народ на тој млад човек со неполни 17 години му беа патоказ кон натамошните определувања во животот низ ослободителната борба, сè до Сремскиот Фронт и пробивање на Дунавскиот мостобран, а крајот на војната го дочека на Брионските острови. Заедно

со неговата единица е прекомандуван во Сплит, па како виден командат го испратија во военото училиште на островот Вис, но без оглед на неговото во војната тешко нарушено здравје, тој со неполни 20 години до 1965 година, раководи со војните единици, покажувајќи голема волја, способност, стручна подготвеност и крајна тактичност во пријателските и другарските односи со соработниците.

Од 1953 година живее и работи во Пула. Одкако замина во пензија, стана активен во СУБНОР и СРВСЈ, сè додека болеста не ја презеде иницијативата. Најтежок удар во неговиот живот, како самиот велеше, му беше нанесен 1981 година со загинувањето во сообраќајна несреќа на постариот син Петар. Уследија заболувања, поради кои ретко стануваше од постела, но сепак кога ќе затребаше или ќе се почувствуваше осамен, наоѓаше сили да дојде и со нас да го помине времето.

Да му е лесна истарската црвена земја во која го положивме.

Р. Димовски

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕН РЕКЛАМЕН ПРОСТОР ВО МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Страниците на нашето списание “Македонски глас” отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламираат на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користење на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 А4	600 куни	900 куни
1/2 А4	450 куни	600 куни
1/3 А4	300 куни	450 куни
1/4 А4	225 куни	300 куни
1/8 А4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш “Македонски глас”

ПРЕТПЛАТА НА МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на заедницата е: 2340009-1100038804, а матичниот број: 3805760) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина, изнесува 40 куни годишно, додека пак претплатата на ова наше списание во странство, се разбира со платена поштарина, изнесува 80 куни годишно или 11 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,

искрени поздрави од

Уредништвото

МЕДИУМСКИ МОСТ

Од овој број “Македонски глас” воспоставува соработка со нашите сонародници во Германија, преку нивното гласило “Вест Македонија”, што се пласира во 17 земји на западна Европа. “М.Г.” им отстапува една страница, а тие ќе ги објавуваат сите интересни информации и страници што ги објавуваме во нашето списание.

Еве погледнете што прават нашите северни соседи, со потекло од Македонија.

Тоше повторно освојува и победува во Хрватска

Единаесеттиот хрватски Радиски фестивал, што и годинава се одржа на Хвар, заврши со победата на македонската музичка ѕвезда – Тоше Проески, кој беше награден со Гран при во категоријата на поп-рок и урбана музика.

Ми беше мило кога слушнав дека сум фаворит, но мора да признаам дека сеедно ми е за победата. И минатата година бев меѓу фаворитите и се пласирав во самиот врв. Но, по добивањето на оваа награда морам да нагласам дека многу поважна ми е публиката која гласаше за мене и според која сум прв на листата на хрватските радио-станции, изјави за “Јутарњи лист” Тоше Проески.

М.А.В

НАСТАП НА БАЛОТ НА МЕДИЦИНАРИТЕ

Опатија: Како посебни гости на традиционалниот бал на медицинарите, кој се одржа на 31.05.2007 во Хотел Кварнер во Кристалната сала во Опатија, оваа година беа повикани и членовите на фолклорната група “Илинденки” од МКД “Илинден” – Риека.

Целовечерната програма покрај естрадните ѕвезди Горан Каран, Нено Белан, Ален Нижетик и риечката група Е.Н.И., со својот настап ја обогатија и ја претставија Македонија „Илинденки“ со неколку ора од својот репертоар (кореографија на Вадарки, Марино оро...).

Во присуство на градоначалникот на Град Опатија и други високи гости од културниот и општествениот живот, со богатството на народните носии и карактеристичниот македонски мелос, „Илинденки“ ги воодушевија сите присутни на балот. Прифатени како освежување, измамувајќи голем аплауз, девојките уште еднаш со гордост излегоа на сцената и со тоа ја приближија Македонија кон Риека, градот во кој што живеат.

В.Н.

Милчо Манчевски - почесен амбасадор на културата на Република Македонија

Милчо Манчевски, режисерот кој во 1994 година со својот прв филм „Пред дождот“ ја стави државата на

културната мапа и го донесе „Златниот лав“ од филмскиот фестивал во Венеција, македонската влада на 13 јуни годинава го прогласи за почесен амбасадор на културата на Република Македонија за придонес во афирмацијата на македонската култура во светот.

Титулата, која Владата ја доделува првпат, на Манчевски му ја врачи премиерот Никола Груевски. Тој ќе биде почесен амбасадор во Њујорк каде што живее и работи. За дополнително вреднување и промовирање на културата на Република Македонија, Владата предложи дополнување на Законот за култура, со што е воведена можноста за доделување на почесната титула амбасадор на културата.

Милчо Манчевски во изјава за медиумите рече дека доделувањето на титулата е официјализирање на неговата дописна работа од Њујорк, која трае од седумдесеттите години. - Планирам филмски проекти за кои сум стручен, рече Манчевски, информирајќи дека го привршува третиот филм „Сенки“, кој очекува да биде готов за два и пол месеца, а по него да почне со подготовка на среднометражен телевизиски филм.

Со неговиот прв филм „Пред дождот“ во многу земји првпат се слушна името Македонија. Филмот беше номиниран за Оскар и освои над 30 престижни светски награди. По големиот меѓународен успех следуваše и „Прашина“ (2001), единствениот македонски филм со кој е отворен светскиот филмски фестивал во Венеција. Снимањето на третиот филм на Манчевски, „Сенки“, почна во јуни минатата година, кој е копродукциски проект и е со највисок ранг во Европа во моментот, а партнери на Македонија се неколку странски кинематографи.

М.А.В

Бебе магазин

Во Македонија од неодамна почна да излегува списанието „Бебе магазин“, кој, како што наведува и насловот, обработува теми за оние од 0 до 6 години живот, но и она што ги интересира нивните родители. Во списанието, чија директорка на проектот и иницијатор е Неда Рамковска, соработуваат врвни медицински стручњаци, кои со своите написи го забавуваат и така убавиот живот на новородените и децата од претшколска возраст.

„Бебе магазин“ на неколку страници објавува и фотографии на бебиња, па до читателите на „Македонски глас“ им упатува повик и нашите Македонци што живеат и работат во Хрватска да ги испратат фотографиите на своите најмили кои ќе бидат објавени на неговите страници. Адресата на редакцијата е:

Бул. Гоце Делчев бр.11-2 1000 Скопје Р. Македонија

М.А.В

Лидија Кочовска ГО САКАМ ДУХОТ И ЛУЃЕТО НА ЗАГРЕБ

Најбитно е дека овде се чувствувам како дома, го немам комплексот на иселеник, туку напротив како Македонка секаде сум одлично прифатена и примена

Загреб, години наназад, може да се нарече – град на просперитетот. Особено за Македонците. Уште во 50-тите години талентирани, напредни и желни за наука Македонци доаѓаа овде и по одличниот успех на Универзитетот останаа во овој град и ден денес се успешни креатори на хрватската култура и стопанство.

Ова, пред две години, си го посака и ЛИДИЈА КОЧОВСКА.

Дојде во Загреб, кај тетка и Костадинка Велковска, па по “впивањето” на неколкуте почетни импресии, одлучи својата блиска иднина да ја гради на овие простори. Што биде – нека биде!!!

Така, пред еден месец Л. Кочовска го доживеа својот прв самостоен концерт во хрватската метропола, кој се одржа во Центарот за култура и информации “Максимиr”. Салата беше претесна да ги собере сите вљубеници во убавата песна, што ја “охрабри” Лидија да даде сè од себе и да се претстави во најубавото светло.

На прашањето “зошто токму Загреб го одбра за своја нова уметничка дестинација”, Лидија, со голема насмевка на лицето, одговара дека тука дошла сосем случајно и веднаш решила да оста-

не, пред сè поради тоа што и се допаѓа духот на градот, но и неговите жители. Голема поддршка доби од својата тетка, Костадинка Велковска, која и овозможи да реализира контакти и познанства со луѓе од уметничкиот свет. Во изминативе две години Лидија има реализирано голем број настапи во “Мимара”, Студентскиот центар, болницата “Сребрењак”, акциите на Лајонс Клуб, МКД од Риека, каде ја има целосната поддршка на нејзиниот претседател Илија Христовулов кој и има обезбедено неколку успешни настапи, а како водител на пејачката група “Моми бисерни” на КУД “Охридски бисер” во Загреб имаше десетина настапи на манифестациите што ги реализира Заедницата на Македонците во Р. Хрватска.

Нејзиниот прв самостоен концерт повторно беше реализиран преку тетка и Велковска, со која пред три месеци настапи во овој простор, па гласот на Лидија го забележаа организаторите и ѝ овозможија самостоен настап.

Се чувствував многу сигурно и мислам дека одлично владеев со себе. Избрав многу тежок репертоар, одлучена да ги покажам сите свои потенцијали. Најголемиот дел на материјалот одеше на матрица (со вокал во живо), а за другите композиции самата се следев на клавиr. Нормално, отсвирив и една композиција на обоа, зошто грев би било да не се претставам и како дипломирана обоистка.

Гостин на концертот и беше Габриел Пруси-на, млад и талентиран пијанист од Мостар, кој, исто како Лидија, го трасира својот музички пат во Загреб. Нормално, беше исполнета и една композиција со Костадинка Велковска, а за крајот на сцената се појавија и нејзините родители Невена и Панче Кочовски, легендите на македонската музичка сцена каде воодоошевуваа со “Мањифико”, со кои Лидија отпеа една шпанска песна од нивниот репертоар.

Можеби ќе звучи претенциозно, но среќна сум што сум овде. Од неодамна сум потстанар во центарот на градот, за да ја имам комуникацијата со моите колеги за своите следни настапи. Сепак, и покрај сите овие успеси не сум комплетно самостојна, па се трудам што побрзо да застанам на “свои нозе”, зошто моите не можат вечно да ме издржуваат. Но, најбитно е дека овде во Загреб се чувствувам како дома, го немам комплексот на иселеник, туку напротив како Македонка секаде сум одлично прифатена и примена. Сепак, времето ќе каже како и каде ќе одам понатаму.

Текст и фотографии:
М.А.Вујаклија

ПОЕЗИЈА

Анка Рабузин

ПРИЈАТЕЛ

Тој те слуша
И те разбира,
Не е себичен
И не те осудува,
А секогаш
Наоѓа време за тебе.

Затоа,
Чувај го својот ПРИЈАТЕЛ.

МИСЛИШ НА СЕБЕ

Денес и овде
Мислиш на себе,
Не помислуваши
На другите луѓе.

Причекај,
Сврти се,
Погледни ги
И ќе видиш како им е,
А притоа ќе дознаеш
Повеќе и ЗА СЕБЕ.

Фахрудин Никшиќ,

од островот Молат, крај Задар

СОН

Нокеска во сон ми дојде
боса, гола
мила во срцето
како никој досега.

Разиграна
распеана како утрина
кога доаѓа Сонцето.

Нокеска ми дојде со чекор
што ме збудалува
додека косата ти ја разбудува
ветерот.

Ти
по утрина позната
насмеана цел ден
загрната, во плаво
топла, сонлива
цела со пролетни пуполци
во виорот на огиот
и срамот.

Се колнам со видот
навистина ти зборам –
нокеска ми дојде во сон.

Превела: М. Мајкиќ

Еми Лонгин

НОСТАЛГИЈА

Ме мачи носталгија.
Бреме тешко како планина.
Носталгија за мојата втора тат-
ковина
- Македонија.
За мојот град
- Скопје.
Ги затворив очите.
И секавањата доаѓаат.
Мало девојче, со голема ташна
Оди на училиште.
Први прошетки со баба ми Нада.
Градина полна со праски, грозје, дуњи
мирисни...
Леб измесен со љубовта на баба ми
- сладок, топол, вкусен.
Како најубава торта!
Пумпа во дворот,
каде се миев секоје утро.
Мојата прва љубов.
Моме, Македонче,
убаво како слика!
Првиот бакнеж.
Вардар.
Река долга.
Некогаш питомо, некогаш дива.
Турска чаршија
- како кошници од пчели,
со луѓе што бараат нешто.
Луѓе што се среќни
што имаат пријатели.
Мирис на првиот снег!
Чувствувам дека сум сакана и мажена.
Зимница на мојата најмилија тетка
- Стојна.
И јас како и помагам.
Нејзината љубов
ме озарува!
А сега:
многу се измени!
Ја нема повеќе градината,
ни пумпата.
Мојата баба Нада замина на небо.
И мојата најсакана тетка Стојна
ме напушти.
Ама, сепак ми останаа секавањата.
Нив никој не може да ми ги земе!
Љубовта ја носам во срце
за сите тие моји мили!
Љубовта ја носам за мојот град!
Љубов, носталгија и секавање.
Засекогаш!!!

Elizabeta Petrovska

JOŠ UVIJEK NADE IMA

*Napade me želja dobrotu da vagnem,
vrijednost kao takvu što se danas nudi
u tom' moru kiča da glavu nisko sagnem
od najezde srama što mi stišće grudi.*

*Svakakvih nas ima u tom svijetu laži,
posvuda se prepliću različite čudi,
a sve je manje onih istinskih draži
u naših današnjih, suvremenih ljudi.*

*Tko si ti stranče da prozivaš redu?
Najlakše je kad se nekog drugog kudi...
Vrijednosti tražiš, nepravde te jedu,
nije li već kasno, ti mišlju prosudi?!*

*Ne, nije kasno dok se o tom' zbori,
nije ni 'zalud kad se netko zbilja trudi
da skine to breme što mu dušu mori...
Još uvijek nade ima da se čovjek zbudi!*

*Na vrijednosti prave da se opet vrati
i ne dopusti da ga pohlepnost sludi,
znam da nije lako takvu žrtvu dati,
al' lakše je uz pomoć onih dobrih ljudi.*

*Znaj da te samo dobro djelo krasí,
ako to ikad shvatiš, nek' te ne čudi,
zato ti ne dvoji, što god sada da si,
ti ipak prije svega, plemenit budi!*

СО ЛЌУБОВ ДО ТРАМВАЈ

Калијана Дукиќ, родена Арсовска, е една од ретките жени возачи на загребските трамваи, членка на пејачката група на “Охридски бисер” - “Моми бисерни”, сопруга, мајка на две деца и... вљубеник во изворната македонска песна. Доволно причини да ја претставиме во “Македонски глас”

“Рано јутро пола шест, -сваког дана патује...” нашата Калијана Дукиќ, родена Арсовска. Таа е една од ретките жени возачи на загребските трамваи и членка на пејачката група на “Охридски бисер” - “Моми бисерни”, сопруга, мајка на две деца и... вљубеник во изворната македонска песна. Секогаш насмеана, оптимистички расположена и со позитивен поглед кон животот.

Родена е 1965 во Злетово. Како завршена средношколка на Средното хемиско училиште во Пробиштип, станува член на Играорната секција, која во 1984 гостува во Загреб. Притоа го запознава својот сегашен сопруг Радослав Дукиќ, кој по два месеци доаѓа во Злетово и ја проси нејзината рака. По свадбата Калијана се населува во Хрватска, а со својот животен сопатник ги добива двете деца: ќерката Анкица (која денес има 22 години) и синот Зоран (денес има 17 години).

На прашањето како дојде до тоа да стане член на ЗЕТ, одговара:

– Кога првпат дојдов во Загреб најмногу ме воодушевија трамваите. И си реков: еден ден морам да станам возач на трамвај. Но, кога се омажив имав само 19 години и морав да чекам да наполним 21, за да можам да го остварам својот животен сон. По петмесечна обука, во 1987 бев примена ЗЕТ за возач на трамвај. Еве, сега во април годинава навршив 20 години од остварувањето на мојот сон – возач на трамвај. Сепак, најмногу ме радува кога возам “нов” трамвај, зошто тоа ми причинува големо задоволство.

М.Г.: Како изгледа еден Ваш работен ден?

– Малку спијам, но пијам многу вода и чаеви за да можам да го “издржам” денот. Претежно работам во утринската смена, значи од 6.00 до 13.00 часот. Потоа одам дома за да го подготвам ручекот, дочекам децата и сопругот, кој денес работи како пожарник во “Сокол Марик”, и за да ги завршам сите домашни обврски. Попладнето им

го посветувам на децата и мажот... И така од ден во ден.

М.Г.: Како Ви успева сето тоа?

– Кога имаш волја може сè да се постигне. За мене е важна желбата и љубовта, која е моја водителка низ сите овие мои години. Си ги сакам децата, сопругот, песната и Македонија.

М.Г.: Ја посетувате ли често нашата Македонија?

– Да, барем два до три пати во годината. Таму денес е мојот болен татко, двајцата браќа и моите снаи со внуците, па секогаш кога ќе спојам некој одмор, одам кај нив во посета. Го сакам Загреб и Хрватска, но Македонија била и секогаш ќе биде мојата татковина.

М.Г.: Членка сте на “Моми бисерни”, пејачката група на МКД “Охридски бисер”. Што за Вас значи песната?

– Веднаш откако се оформи македонското културно друштво во Загреб станав негов член. Најнапред бев член на “Оро”, сега сум членка на пејачката група “Моми бисерни”. Отсекогаш сум пеела, зошто чинам дека песната тече низ моите вени и секоја испеана песна за мене е големо задоволство. Со македонската изворна песна сум и во ретките слободни мигови, па со неа ги заразив и нашите драги пријатели, кои кога ќе ни дојдат на гости веднаш ми велат: “Дај пусти оне твоје предивне македонске пјесме!”

Ете, тоа би била животната приказна на Калијана Дукиќ. А ние би додале: “Животот пишува романи, а народот гледа телевизија!”

Текст и фото:

Марина Апостоловска - Вујаќлија

„Орденот на Република Македонија“ на МПЦ
Црква за народот и со народот

ОХРИД - Македонската Православна Црква е третиот носител на „Орденот на Република Македонија“, највисокото државно одликување кое со указ го доделува претседателот на државата Бранко Црвенковски. На свеченоста во „Света Софија“, храмот на европската културна историја, присуствуваа членовите на Синодот на МПЦ, претставници на другите верски заедници, на дипломатскиот кор, почитувачи на Црквата, а некои по овој повод беа дојдени и од дијаспората.

Обраќајќи им се на присутните, претседателот Црвенковски рече: „Нашата Црква не би била во вистинска смисла на зборот македонска кога не би ја имала истата судбина на сè друго што го носи предзнакот македонско: народ, јазик, идентитет, култура... а тоа е да биде негирана, условувана, обесправена. Работи што не припаѓаат само на минатото, туку, за жал, се присутни и денес. Никој не може да измисли ниту народ, ниту црква. Може да се измисли само тоа што не постои, а постоењето на нашиот македонски народ, држава и Црква не може да го видат само оние што ги држат своите очи упорно затворени. Ова е Црква за народот и со народот. Таа опстојува затоа што е народна, затоа што е израз на волјата на народот кој ја сочинува и кој ја сака како таква - македонска“.

Потоа, претседателот Црвенковски порача: “На овој начин, во име на сите наши граѓани, искажувам почит и оддавам признание кое се однесува на сите минати и сегашни членови на Македонската црква: архиепископите, епископите, членството, монасите, но и на секој православен верник, за тоа што сите заедно во рамките на своите можности и должности се вградија во она што денес претставува МПЦ и нејзиното историско дело”.

„Одликувањето е орден кој како своја заслуга и радост треба да го доживееме сите заедно - со сите чеда на Македонската православна црква. Тој и’ се дава на институцијата Македонска православна црква, но, во суштина, одликувањето им припаѓа на сите нејзини членови, бидејќи таа не е просто институција, туку жив организам - тело Христово кое го сочинуваат сите припадници на Црквата“, рече архиепископот охридски и македонски г.г. Стефан во своето излагање, и додаде: „Го примаме и разбираме како скапоцен прилог во одбележувањето на годишнината, но и како признание за местото и дејноста на нашата света Црква и, воопшто, за нејзината улога во животот на македонскиот право-

славен народ низ вековите и денес. Ако некој народ има причини да и’ биде благодарен на својата Црква, за својот развиток и опстојување, македонскиот народ има многу причини за тоа. Нашата национална е и црковната и црковната - национална историја. Црквата, која ја има оваа историска привилегија да го прими ова одликување, е родена врз проповедта на светиот апостол Павле и врз богољубието на мудриот цар Јустинијан, растена преку делото на светите Кирил и Методиј, утврдена преку енормното пастирување на свети Климента и подвизите на свети Наума, чувана преку грижата на многубројните од Бога избрани духовници и свештенослужители од нашиот род“.

Црковни празници и божји угодници

СВЕТИ ВЕЛИКОМАЧЕНИК ГЕОРГИЈ - ЃУРЃОВДЕН

На 6 мај се чествува денот на светиот великомаченик Георгиј. Светителскиот култ на овој маченик кај верниците на Македонската Православна Црква е издигнат на висок пиедестал.

Свети Георгиј потекнува од богати и честити родители. Се родил во Кападокија. Неговиот татко пострадал како христијанин. По смртта на татко му, мајка му се преселила во Палестина. Таму Георгиј одраснал и во дваесеттата година од животот стасал до чинот офицер, во служба на царот Диоклицијан.

Во тоа време, царот започнал големо гонење на христијаните. Младиот Георгиј му пристапил на царот и јавно се искажал дека и тој е христијанин. Со тоа започнало неговото големо страдање за верата: затвор, окови, крвави рани по целото тело и многу други видови маки. Сите тие страдања не го принудиле Георгиј да се поколеба и да се откаже од Христа. За време на маките, тој искрено и сесрдно се молел на Бога, а тој му ги исцелил раните, го спасил од смртта и предизвикал големо чудење кај народот.

Со дејството на Божјата благодет и сила во него, Георгиј со молитва воскреснал некој мртовец. Тогаш многу поверувале во Христа, меѓу кои жената на царот - Александра, главниот жрец Атанасиј, земјоделецот Гликериј потоа Валериј, Донат и Тирин.

Потоа царот решил Георгиј и царицата Александра да ги осуди на смрт, да им бидат отсечени главите. Царицата починала пред да биде убиена, а свети Георгиј бил убиен, главата му е отсечена во 303 година.

Оттогаш многу чуда се случиле на неговиот гроб. Поради неговата искрена и непоколеблива вера, Господ го направи моќен да може да им помага на сите оние кои искрено го слават и го повикуваат за помош.

Празникот Свети Георгиј се празнува и како ден на пролетта, ден на преображение на природата, доаѓање на нов живот, празник на зеленлото и цветот. Земјоделците се трудат до Ѓурѓовден да ги посеат своите ниви со жито. Чекаат и се молат ѓурѓовденскиот дожд да ја облагороди почвата, таа да донесе многу плод. Исто така, со зелени гранчиња се закитуваат влезовите на домовите и на другите згради во дворот. Гранчињата, обично, се ставаат над влезната врата.

Протоереј Кирко Велински

Евросонг 2007

Хелсинки: Претставничката на Србија Марија Шерифовиќ со песната „Молитва“ победи на 52 избор за песна на Евровизија што се одржа во финскиот главен град Хелсинки.

Шерифовиќ во конкуренција на пејачи и групи од 24 земји освои 268 поени. Второто место го завзедо претставникот на Украина Верка Сердучка со песната „Dancing lasha tumbai“ со 235 поени, а третото место со освоени 207 поени и припадна на Русија, односно на гупата “Серебро” со песната “Song”.

Македонската претставничка Каролина Гочева со песната „Мојот свет“ на композиторот Глигор Копров и придружните вокали Ана Костовска, Сара Пројковска-Николовска и Стево Чепишевски, како и балетаните Андријана Јаневска и Бобан Ковачевски, освои 73 поени и го заведе 14 место. Македонија годинава не обезбеди учество меѓу 10-те земји кои директно влегуваат во финалето на „Евросонг 2008“.

Покрај Србија, која првпат како независна земја учествуваше и победи на Евровизија, директно учество на „Евросонг 2008“ обезбедија Украина, Русија, Турција, Бугарија, Белорусија, Грција, Ерменија, Унгарија и Молдавија. На 10-те најдобро пласирани ќе им се приклучи и златната евровизиска четворка - Англија, Германија, Шпанија и Франција.

НЕ БИДИ КАМЕН

Пула: Во некое дамнешно време, кога во дворците и тврдините на Истра се одвивал безгрижниот живот на племството, се случила Каменава легенда – кога каменот прозборил. Штом излегол на виделина, работава ја обелил: “Марчело, не можам денес да одам со тебе, вашите разговорите за меѓи и граници се машка работа, бараат многу претпазливост и ум, да не се губи власта и земјата, но и напразно да не се војува. Оди ти со гостите, а јас ќе ја надгледувам кујната, убаво да ги зготват јадењата и оризовите колачиња да ги однесам на мајсторите, што ја сидаат новата тврдина,” му предложила младата властелинка Кристина на својот маж, штом забележала дека многу се анга-

жира околу нивната шармантна гостинка. –”Чим така си одлучила, заповеди му на тој новиот кочијаш, како се викаше тоа селанче?”- “Мартин, мој господару,” прошепоти Кристина. “Така, да ти ја подготви на време кочијата, никако немој сама да одиш, оти гусарите одвеле некои жени од Пломин”.

Кристина го забележила момчето веднаш кога кај нив дошол на работа и мерак му фрлила, ама не можела ништо да стори. „Сега е моментот, па нека се случи било што!“, си помислила во тој момент. Прељубот на жената остро се казнувала со врзување на срамен столб, камшикување и каменување. Како ги потерале коњите, почнала да го задева кочијашот, но тој, дали од страв, незнаење или од срам речиси се скаменил. Однатре горел, низ лицето и снагата се потел, но ништо не рекол додека не стигнале во некоја забит, каде никој не можел да ги види. “Можеме ли овде да ги одмориме коњите, а и ние да се одмориме, доколку сакаете?” Таа само тоа го чекала и од кога ги испрегнале коњите, по малку милување, си полегал на една камена плоча. Знаејќи дека никој не ги гледа, се препуштиле на љубовта, сè додека Кристина уплашена и возбудена не спискала: “Мартине - предавство, главите ќе ги загубиме! Гледај го каменов!”

Целава случка од своја перспектива ја забележал еден голем камен и во своето камено срце, настојувал да го задржи виденото, пламенот и силната на љубовта, па почнал самиот да го прима ликот на доживувањето. Кога го видел тоа, Мартин почувствувал сила, го зел каменот и за секој случај собрал уште неколку цврсти гроти, како овде во Истра ги викаат таквите камења, ги натоварил во колата и им ги однесол на сидарите. “Овие големи, цврсти камења, сосидајте ги во големата кула!”, им заповедил тој, госпоѓата го потврдила и така овој разнежен камен останал заробен со векови, па затоа ми прошепоти: “Во такви прилики не се скаменувај, препушти им се на чувствата!” Така настанал овој сè уште непознат камен “Eroticae Histriensis”, кој за малку и јас ќе го сосидав до некое далечно ново време.

Р. Димовски

НАГРАДЕН ВИКЕНД ВО ДУГА УВАЛА

На Македонската вечер која се одржа на 13 јануари 2007 година во организација на МКД “Охридски бисер”, еден од спонзорите на томболата беше и Хотел “Кроатиа” во Дуга увала, крај Пула. Вашиот известител беше среќниот добитник на награден викенд за две лица. Наградата ја искористивме од 18 до 20 мај 2007 година, а благодарение на директорот Андреј Гурик имавме љубезен прием и сместување во двособен апартамент и полн пансион.

Хотелот е во сопственост на “Индустроградња” - Загреб, а во наем е на компанијата “ФИО-иД” од Сплит. Директорот Андреј Гурик, млад менаџер, школуван е во Дубровник и дел е на Управниот одбор.

ДУГА УВАЛА е природна убавица на источниот истарски брег, со бистро и чисто крајбрежје, опколена со густо зеленило, која нуди пријатен одмор. Оваа туристичка сезона ја започнаа на 28 март и таа ќе трае до крајот на септември. Најголемиот број гости се од западните земји.

Препорачуваме да ја посетите, да уживате во топлото море и многубројните пријатни летни хотелски содржини.

М.П.

Спорт

ДРАГАН ПЕЦЕВ – НАЈМЛАДИОТ КОШАРКАРСКИ ТАЛЕНТ

Кога едно шестогодишно дете покажува неверојатен талент, упорност и дисциплина, резултатите сигурно не можат да изостанат. А сонот станува стварност...

Симпатичниот шестогодишен скопјанец Драган Пецев е чудо од дете, кое сонува да биде врвен кошаркар. Тој, барем сега, е најголемиот кошаркарски талент на балканскиот простор и пошироко. Иако е едвај двапати поголем од кошаркарската топка, тој со неа стручно дрибла, да би му позавиделе и некои возрасни кошаркари. Неговиот талент и способност слободно може да се спореди со акробациите на американските кошаркари од “АНДИ” тимот додека го префрлува

баскетот лево-десно, го протнува низ нозете, зад грбот, и, мижејќи, прави слалом меѓу поставените столици – со два, па и три баскета одеднаш!

Често настапува во полувремето на многу кошаркарски натпревари и со својот “шоу” ги воодушевува навивачите. Иако е сè уште мал за некои сериозни тренинзи, тој внимателно ги следи сите кошаркарски натпревари на телевизија и секој ден дома најмалку половина час тренира. Има и свои фаворити, а идол му е Игор Ракочевик.

Неговиот татко Златко Пецев вели дека Драган покажувал интерес за кошарка уште на двогодишна возраст, гледајќи го постариот брат како тренира и копирајќи го. Прво сето тоа била игра, но подоцна се покажал неговиот неверојатен талент, а и неговата послушност и љубов кон баскетот. Брзо напредувал, и кога станот му станал претесен за тренинг, неговите родители морале да го изменат распоредот и да го тргнат мебелот од дневната соба.

Сега Драган е најмлад член на кошаркарскиот клуб “Talent school” од Скопје, со кој раководи Игор Гацов и кој му предвидува одлична кариера на светски играч. Талентот на Драган не останал незабележан и тој веќе има неколку понуди од Србија и Црна Гора. Но, откако ќе наполни 11-12 години, ќе може да се процени неговиот потенцијал за да почне да тренира.

Тој е само уште една потврда дека македонското тло изобилува со млади и талентирани надежи, кои еден ден ќе постигнат светски успех и слава. И ние му го посакуваме тоа.

Е. Петровска

Така се готвело

Рецепти на кулинарската секција на МКД „Билјана“ Задар

Мирјана Маиќ

БРЗА ПОГАЧА

Потребно е:

- 5 јајца
- 2 чаши јогурт
- ½ чаша зејтин
- 1 чаша сирење
- 200 г спанаќ или праз
- 100 г шунка
- 3 чаши брашно
- ½ чаша пченкарно брашно
- 1 прашок за печиво

Јајцата се матат, се додава јогуртот, зејтинот, брашното, прашокот за печиво, сирењето, шунката, и по желба спанаќ или праз ситно исечен. Сè се меша и се става во подмачкана тепсија да се пече во рерна на 190°.

СЕЛСКО МЕСО

Потребно е:

- 500 г мелено месо
- 500 г свинско месо (кртина)
- 500 г телешко месо (кртина)
- 1 тегла печурки
- 2 дл бело вино
- 1 лажица буковец или црвен пипер
- 3 лоровови листа
- 1 супа од печурки
- 1 јајце
- 2 павлаки
- оригано

Подготовка:

Меленото месо се замесува како за ќофтиња, кои се пржат во врел зејтин. Кога ќе се испечат се ставаат во земјена тава или огноотпорен сад. Во истиот зејтин се пржат исцедените од течноста печурки, а течноста се остава на страна.

И испрженото месо и печурките се ставаат во тавата. Потоа, во истиот зејтин се става телешкото и свинското месо, исечено на коцки, се динста додека не омекне, а се подлева со течноста од печурките. Ова месо исто така се става во тавата. Се вари една супа од печурки и се прелива преку смесата во тавата. Се додава виното, лорововите листови, бибер, мелен буковец и се покрива (ако тавата нема капак, се става фолија).

Се пече во рерна околу 40 мин. на 180°. Потоа се вади капакот, се става павлаката, добро изматена, и се враќа во рерна да се запече.

Алва чоколада

Баклава и алва чоколада

БАКЛАВА - ВО РОЛНИ

Потребно е:

- 1 л зејтин
- 4 јајца
- 8 лажици врлена вода
- 16 лажици шеќер
- 12 лажици брашно
- 3 водени чаши мелени ореви
- 3 водени чаши сецкани ореви
- ½ кг кори за баклава
- 100 г суво грозје
- 1 лажиче рум

За шербетот е потребно:

- 1 кг шеќер
- 1 л вода
- 1 исечен лимун

Подготовка:

Се матат 4 јајца, во нив се додава 8 лажици врлена вода и 16 лажици шеќер. Сето тоа добро се изматува, поцврсто од пандишпан. Потоа се додаваат 12 лажици брашно, 3 водени чаши мелени ореви и 3 водени чаши сецкани ореви, па се добро се измешува. Сувото грозје прво се става во топла вода да омекне, се цеди и се става во смесата, заедно со румот, па повторно добро се меша.

Се зема една по една кора и се прска со зејтин, а на крајот од кората се става од смесата и се витка во ролна. Ролните се сложуваат во четвртест подмачкан плех, одозгора се попрскуваат со зејтин и се печат на 180°, сè додека не поруменат, приближно еден саат. Кога ќе се испечат веднаш се покрива со влажна крпа и така стои додека не се олади. Кога ќе се олади, се сечат на парчиња и се попаруваат со зовриениот шербет.

АЛВА - ЧОКОЛАДА

Потребно е:

- ½ кг брашно
- 100 г какао
- 100 г кокос
- 150 г краш експрес
- 200 г мелени ореви
- 350 г сецкани ореви
- 3 дл зејтин
- 1 кг шеќер
- 2 дл млеко
- 1 ванила
- 1 маргарин

Подготовка:

Во голем сад (вангла) со дрвена лажица се мешаат: ½ кг брашно, 100 г какао, 100 г кокос, 150 г краш експрес и двата вида ореви, додека не соединат во глатка маса. Во друг сад на рингла се ставаат 2 дл млеко со 1 кг шеќер за да се стопат и се меша се додека не се истопи шеќерот. Се додава маргаринот на помали парчиња, 3 дл зејтин и ванилата. Штом ќе зоврие се вади од ринглата и се става во подготвената смеса, па се меша со миксер. Се подмачкува плех (голем) со зејтин и во него се става смесата се додека не се олади. Алвата чоколадо може да се посипа со ореви, а кога ќе се олади се сече на парчиња.

Подготвила:
Еми Лонгин

КНИГА

КНИЖА

ЛИЛЈАНА ДИМОВА ПЕТЕРНЕЛ

"МОЈОТ ПАТ" ОД БИТОЛА ДО ЗАГРЕБ

Во организација на КОЛЕГИУМ ХЕРГЕШИЌ И ТРИБИНАТА ЗА КУЛТУРА И НАУКА, во библиотеката "Богдан Огризовиќ" на 4 март 2003 година, претставена е поезијата на Лилјана Димова Петернел.

Уредник на оваа поетска трибина е проф. д-р Слободан Елезовиќ, а стиховите ги оживеа драмската актерка Власта Кнезовиќ.

Со оваа двојазична збирка песни Лилјана Димова по прв пат во Хрватска и се претставува на сите творци и луѓители на поетскиот збор. Својата збирка ја наслови "Мојот пат" сакајќи да каже

Власта Кнезовиќ, Лилјана Димова Петернел и д-р Слободан Елезовиќ

дека долгиот човечки пат, е релативно краток пат, да се осети и препознава вредноста

на човековниот живот. Оваа збирка навистина го следи животниот и поетскиот пат на Лилјана, родена во Битола, каде ги објавува своите први поетски мисли, па до Загреб каде се affirmира посебно со својата антивојна поезија.

Оваа збирка навистина го следи патот на Лилјана од Битола до Загреб, а тоа е "Мојот пат". Професорот Елезовиќ ја отвори трибината и ги поздравил посетителите:

"Dragi гости, upruijem Vam srdačnu zahvalnost na Vašem odazivu. Uvijek je uzbudljivo svima nama koji organiziramo i dijelimo ugodaje tribina u ovom hramu mudrosti, jer su najveće

Посетителите со интерес ја следат претставувањето на книгата

КНИГА

КНИЖА

ideje najvećih duhova kroz povijest konzervirane na stranicama ovih knjiga koje nas okružuju. Pri pogledu na te knjige i ono što one sadrže o životu i čovjeku i čovjekovoj sudbini uvijek je iznova uzbudljivo krenuti u aktualnu temu, u trenutak koji opet iz nekog kuta i nekom raspoloženju govori o čovjeku, o njegovoj duši. Govori o mogućnostima osvjetljavanja života kako bi bio sigurno usmjeren onim stazama na kojima se mogu stjecati uvjeti za harmoniju iz koje jedino život može dobiti svoj smisao i svoju punoću. Tu mislim na snagu izražajnosti, odnosno na trag koji čovjek ostavlja sobom, svojim životom i svojim postojanjem.

Ja sam večeras u društvu s pjesnikinjom Liljanom Dimovom koja je jedan od inicijatora i voditeljica ove tribine koja postoji već 25 godina. Naše poznavanje i priželjkivanje pjesnikinji, onim što je njena duhovna tvorba sadržana u zbirci pjesama intrigantno naslovljenoj "Moji puti", prikazivati o njenom biću, onda mislim na njenu refleksivnu dimenziju u pjesničkom obliku. U sve ono što su njene misaooni u slapovima emocionalnog polja, iz koga opet niču doživljaji koji kao da se prelijevaju

u jedno iskustvo srodno iskustvima iz osobnih života, sa osobnih staza i otkrića koja smo na tim stazama o životu ostvarili"

Драмската актерка Власта Кнезовиќ по свој избор одбра неколку песни. Во своето кажување се препушти на сопствениот сензибилитет и ни покажа како ја доживува својата пријателка и поетеса

во еден тематски широк распон. Тоа можеше да се осети во стиховите "Ноќ", "Ја и ти", "Време" итн.

Лилјана Димова возбудена и радосна ни ги искажа своите мисли со стиховите посветени на нејзините родители: "Обеќан ден" (на мајката) и "Аиче" (на таткото).

Марко Паризоски

ЖАЛ ЗА ЗЕМЈАТА (на Македонија)

Од сите тешки води,
потешка беше мојата крв
- исцедена,
кога се одлучил од мојата земја.
Со првото заминување,
жидите станаа синоче сиви гранки
одвлечени од нештата,
што станаа прогледување на непознатото.
СВЕТА ЗЕМЈО!
Само камче од тебе ќе понесам,
прслаби се кудурите за твојата големина,
здивот од твоите јаблани го зашишав
во необична песна,
твојот сјај на создавање,
нека ми сјае во далечината
илјадници чекори подалеку од човечките
корени.

Лилјана Димова

Premerlova knjiga o makedonskoj arhitekturi

ZAGREB - U Domu grafičara u Zagrebu je predstavljena knjiga eseja o makedonskoj arhitekturi "Nastajanje u suncu" autora Tomislava Premerla, koja je objavljena u izdanju Hrvatsko-makedonskog društva. O dvojezičnom izdanju (hrvatski i makedonski) osim autora govoreći su akademski Staus, Krešimir Rogina, Julija Rey Hurbek i Štepan Kolarić. Kako izlazi makedonski, o makedonskoj arhitekturi treba govoriti i označiti joj mjesto u suvremenom arhitektonskom svijetu, a isto izdavanje je pripremljeno zbog "ščekivanja kulturnih vrijednosti danas koje sve žerke govore, a da ih nitko zapravo niti upoznati". "Nastajanje u suncu" rezultat je studijskog putovanja koje je autor poduzeo početkom sedamdesetih godina i njegove fascinantne makedonskom arhitekturi, o čemu govori i godinašnoj knjizi "sej" o makedonskoj arhitekturi s putovanjem ljeta 1962". Tekst u knjizi napisan je nakon povratka u Zagreb 1963. godine. (A. P.)

Janjuzi list, 4.4.2003.

Среќа со академик Гане Тодоровски

ШТРОСМАЈЕР ЈА ОТВОРИ МАКЕДОНСКАТА ПЕРСПЕКТИВА

На "Седмиме денови на браќата Милединовиќ" во Скопје и Гаќово гостувахе големиот македонски писател, преведувач и крoаџист, академик Гане Тодоровски, кој веќе дека порадил големата улога на Штросмајер за македонската книжевност чест му е да учествува на оваа манифестација

Во организација на Здруженицата на Македонците во Република Хрватска и МКД "Браќа Милединовиќ" од Скопје, од 17 до 19 јуни 2004 година во Скопје и Гаќово се одржаа "Седмиме денови на браќата Милединовиќ", по повод 143-те години од почетокот на "Зборникот" на браќата Милединовиќ.

Во рамките на ова прослава подготвен на академикот Гане Тодоровски го претставива проф. д-р Станислав Мадриновиќ од Скопје и проф. д-р Борислав Павловиќ во Гаќово на средбите со писателите од Република Македонија.

Тоа беше можност да разговараме со нашиот академик.

Вашиот јубилеен роденден го прославуваат "Деновите на браќата Милединовиќ". Како гледате на Вашето сегашно учество на овие свечени денови?

Кај одговорам на едно такво одностано и сложено прашање. Доколку животот ми состои од бојата волја како шанса од сто години, јас поарчеам 75. Ми остануваат да извржам уште 25, и оваа година почна да ја арчам. Мене ми е драго што се блиску овие датуми, мојот роденден на 11 мј и 24 јуни денот на Милединовиќ, особено на излегувањето на "Зборникот" во Загреб, што се случува пред 143 години. Во тоа свика самка да кажам дека тоа сооплаќање ништо значи. Посебно ми е мило што ова година најдов сили да дојдам со група

автори од Македонија, од Скопје и Струга до Гаќово, сродно на Славонија. Ние кажуваме дека драѓама за тоа што градот Јосип Јурај Штросмајер го сметале како култно и свето место за Македонија. И след пат морам да кажам дека со помошта што ја пружи биокупот Штросмајер за објавувањето на "Зборникот" во 1861 година се отвори културниот хоризонт на Македонија. Ние не сме свесни колку тоа значи, оти помошта на биокупот е навистина историска и една во векот.

Кажете ми ги Вашите сеќавања од времето кога бевте професор по македонска и хрватска литература од 19 и дел од 20 век на Филолошкиот факултет во Скопје?

Тоа се далечни години што ја соопштуваат мојата активна во литературата воопшто. Јас живеам со литература, во неа и од неа. Бев професор по македонска и хрватска литература. Мене таа професионална одредба кон еден настаен предмет ни беше драга што можам да ми ги разоткривам убавините на хрватската литература на своите студенти. Тоа ме задолжи почесто до долган во Хрватска. Далечната 1951 година беше мојот старт во литературата, дипломирав на факултетот, ја објавив првата книга песни "Во утрините" и дојдов во Хрватска како војник каде што останав една година. Започнав дел од Хрватска и тоа започнавање значише и љубов кон оваа земја, кон оваа културна средина пред сè. Тогаш добив понуда да се вразам за предметот "Нова хрватска книжевност", а јас бев размислување тоа го прифатив и му служев триесетина години.

Познат е Вашиот приредувачки и преведувачки литературен опус на хрватски писатели. Споменете ги некои од нив и вашата љубов кон мивата литературна уметност?

Со оглед на околностите што јас започнав да ја предавам хрватската литература на Катедрата за македонска и други југословенски книжевности на Филолошкиот факултет во Скопје, заедно со тоа започнав да преведувам и да приопштувам во нормата на македонскиот литературен јазик и високи книжевни

вредности на хрватската литература. Велим високи, затоа што тоа беа клучни познати автори што ја affirmираа книжевната реч на Хрватите, кои што требаш да зазвучат на македонски јазик. Започнав со Иван Мајуранкиќ и неговото дело "Смртта на Сивал-јага Ченчиќ", нашата драја да ја учат и знаат на македонски. Многу изданија на таа книга се појавија на македонски јазик со мои предговори и коментари. Потоа го презев Силвије Страхимир Крапчевиќ, исто така кај нас многу почитуван автор. Го преваа Антун Густав Матош, неговите раскази, есеи, особено песните и книга за Матош. Потоа Мирослав Крапача, па Јосип Ковариќ, роден во Славонија, поетот Јуре Капштелан, Славо Микалиќ, Антун Еранко и други. Во специјална антологија со Славо Микалиќ е претставена хрватската книжевност во Струга.

Ја поздраваме Вашата желба за повторно враќање во Хрватска. Што е тоа што ве влече овде?

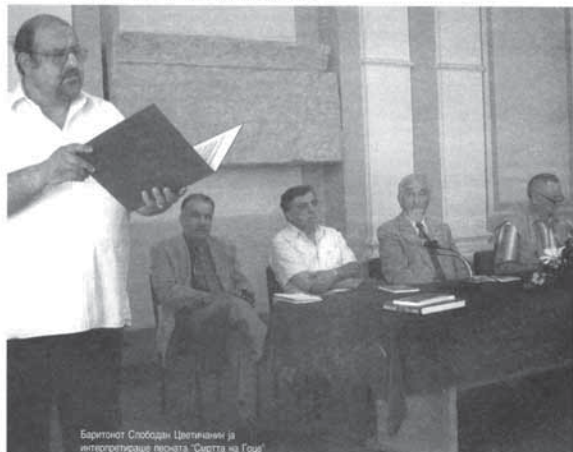
Ние Гаќово го знаеме каде географски припаѓа. Знаеме дека многу Македонци низ Срби во текот на Втората светска војна ги оставиле своите животи, платиле дамок во кри врењето око Славонија на пат за Загреб. Но откривме дека такво кружување нашите претодници тоа го сториле. Ј.Ј. Штросмајер му понудил на Константин Милединовиќ помош, дојди во ова пишто место, ќе те прибереме и ќе го трансферираме од грчки алпајат на словенска кирилица тзвот Зборник. Со тоа биокупот отвори културна пробоја и перспективата на Македонија. Тоа е тоа што ми прилепува кон Хрватска.

Кои се нови литературни патници во Македонија кои кои чекорат македонските писатели?

Ние веќе чекориме, генерациите кои се учесници на 21 столетије, тој век ќе го речат и довршат постарите генерации, мултој тој век ни припаѓа на младите. И за нас е добро, мислам во позитивна смисла што кај нас младите генерации настојуваат да ја сочуваат традицијата. А во рамките на таа традиција стапа и македонско - хрватското пријателство. Димска одржуваме добри книжевни врски со Хрватска, се посетуваме, размислуваме идеи, ќе преведуваме и тоа е многу добро.

Во Вашата МАНУ имате нови проекти. Дали во нив има место за македонско - хрватските литературни врски?

Минатата година три претмет на нови дојавици и надзорени членови во нашата Академија, ние прифативме еден профил на човек што токму работи на македонско-хрватските книжевни врски. Тоа е д-р Горан Калоџера, професор по литература во Риека и професор за настава на Ријекиниот универзитет, кој што е голем научен работник и познат на македонската литература и на македонско - хрватските книжевни врски. Тој објави многу драгоцени документи за Милединовиќ и Раџин. Во мене на едно признание Македонија во вклучи во МАНУ, во своите редови. Тој не се вклучи во нашите нови проекти за проширување на таа соработка.

Барионот Слободан Цветковичи ја интерпретираше песната "Смртта на Гоша"

Марко Паризоски

Aleksandar
Tolnauer

Списанијата на националните малцинства треба да бидат достапни на сите граѓани

На 28 мај 2003 година се одржаа првите избори за Совети на националните малцинства во Република Хрватска. Према уставниот закон за правата на националните малцинства формиран е СОВЕТ за национални малцинства во Република Хрватска.

За претседател на Советот избран е господин Александар Толнаур. Тоу беше повод да разговараме со него и да се запознаеме со задачите и работата на новооснованиот Совет.

Македонски глас: Господине Толнаур, Ви честитаме на изборот за претседател на Советот за национални малцинства. Која е целта на новооснованиот Совет и кои промени можете да ги истапите во работата во споредба со претходниот Уред за национални малцинства?

Tolnauer: Zahvaljujem se na Vašim čestitkama, ali Вам могу рећи да ја веќе 6 мјесeci обвртам овијој дужности колкоо Совети да сада дјелује. Совети за националне мањине Републике Хрватске је копноу тјелу свих националних мањина у Републици Хрватској. Оно обврхаме интересе виш 22 националне мањине које су до сада регистрирани. По новом Уставном закону о правима националних мањина таква институција је јединствена у Европи. Темелјем тог Уставног закона једна од главних овласти Советја је да осим распоредивања новца који државни пројачин осигурава за потребе националних мањина, буде оно тјело које стриктно прати примјену Уставног закона о правима националних мањина. Закон говори токо чини тај Совет. Совет је оно тјело које мора бити исто изврша интереса националних мањина и државних тјела - Собора, Владе и одређених министарстава. Совети има право тјелима државне власти предлагати расправе о питањима од значаја за националне мањине, а особито о проведоњу закона који уредују мањинска права и слобода. Тине се добива врло висока разина нормативног уређивања мањинских права. Уставни закон спада у врхове уредености мањинских питања Еуропа.

Velikom promjenom mogu istaknuti to što po Ustavnom zakonu nacionalne manjine odlučuju i imaju ovlasti sami o sebi. Savjet je dobio na odgovornu ulogu da raspoređuje dodijeljena materijalna sredstva. Po prvi puta, to je velika novost, u Narednim novinama br. 111 objavili smo kriterije temeljem kojih se ta sredstva raspoređuju, metodologiju praćenja programa i kompletno raspodjelu.

U našem društvu, na žalost, još postoje mnoge mistifikacije i stereotipi što se tiče nacionalnih manjina i trošenja proračunskog novca. To je bio najbolji način i ogromna novost da se to razbije. Ne može se više tvrditi da se ne zna kako i kome daje novac, nego postoje kriteriji i svaki građanin ove zemlje može putem WEB stranice vidjeti gdje se taj novac investira i za koji program određene nacionalne manjine.

Македонски глас: Што нови добиваат националните малцинства со формирањето на Советот?

Tolnauer: Savjet raspoređuje sredstva nacionalnim manjinama u području izdavaštva, informiranja, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija programa koja prisiljavu iz bilateralnih sporazuma i ugovora i programa za stvaranje pretpostavki za ostvarenje kulturne autonomije nacionalnih manjina.

Savjet je pokrenuo i projekt medijskog predstavljanja nacionalnih manjina. U suradnji s HRT - om pokrenuli projekt specijaliziranih emisija za nacionalne manjine. To je projekt koji obuhvaća dio Ustavnoг закона о језику i писму националних мањина. Институтно да устанат медијскиот простор националне мањине добијајој емисију на свом матерјем језику i да емисије воде предстваници мањина који би се за тај програм одуцали.

Savjet je pokrenuo i projekt stručnog usavršavanja Vijeća nacionalnih manjina i njihovih članova putem radionica po županijama. Dobili smo pozitivan odaziv od OSCE - a koji je u taj projekt investirao 105 tisuća eura.

Mi smo kontaktirali mnogo veleposlanstva, organizacije međunarodne zajednice, primili su nas predjednik Republike i predstavnici Sabora i Vlade i razgovarali o aktualnim problemima nacionalnih manjina. Imamo zakonske pretpostavke i možemo ozbiljno rješavati sve pojavnne probleme. Naše društvo je pokonfliktno i još uvijek nosi teret nekih događaja s ovog prostora. Neke nacionalne manjine nisu imune od tih postkonfliktnih situacija. Savjet u tom smislu vidi veliku ulogu u integraciji nacionalnih manjina u život Republike Hrvatske, inzistiramo na njihovom kulturnom identitetu što je predznak svake nacionalne manjine. Savjet je uspio riješiti i pitanje primjena vjeronauka u škole i dopunske nastave za pojedine nacionalne manjine.

Arhitektura odnosa između većine i manjine u hrvatskom društvu je bremenita nekim problemima, a to je stvar strpljenja, mudrosti, tolerancije i razumijevanja pozicija svih.

Posebno nas veseli što smo u Savjetu dobili tri nova člana među kojima je i predstavnik Makedonaca gospodin Tomislav Žozekski. Savjet je tijelo koje mora imati predstavnik svih nacionalnih manjina. Intencija zakona je da u Savjetu budu predstavnici svih nacionalnih manjina i onih koji zbog svoje brojnosti ne bi mogli postići utazak ni u jednom gradskom vijeću.

Македонски глас: Која беше, да речам, првата домашна издана на Вашот Совет? Како ја описуваме организацијата на VI - Manifestacijata na kulturnoto творештво na националните малцинства во Република Хрватска со која се претставиме пред хрватската јавност?

Tolnauer: S početkom rada Savjeta, mnogo smo se angažirali u dijelu kulturnog amaterizma. Savjet je prvi put bio pokrovitelj FEST - NAM - a u Lipovljanima na kojem je sudjelovalo i Makedonsko kulturno društvo "Krite Miskirko".

Što se tiče VI Manifestacije kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina ja mogu reći s ponosom da smo ta smotru pripremili ali i neke stvari izmjenili. Uvidjeli smo da je taj program velika smotra i zato smo i unijeli neke promjene, utjeđeli vrijeme koje prolazi oko najave, jedinstveno tu smo manifestaciju modernizirali.

Dobili smo dosta pohvala od samih nacionalnih manjina, medija i pojedinaca. Drago nam je da se za tu manifestaciju javljaju interesi u medijima mlađih zemaља националних мањина. Moraју се регулирати autorska prava prijenosa i snimanja stranih medija. To je težav domena rada Savjeta.

Najbolje smo kritike dobili od samih sudionika koji su iskazali veliko zadovoljstvo.

Nama je važno da na taj način objektivno pokazemo da su nacionalne manjine naše bogatstvo. Na taj se način ne samo međusobno upoznajemo nego i Hrvatska dobiva legitimitet pred Europom, jer pokazuje bogatstvo svojeg kulturnog naslijeđa.

Македонски глас: Какоо сознание имате за работата на Зданицата на Македонците во Република Хрватска и нашето македонско културно друштво "Крете Мискирко" од Загреб и нивното допринос за објективност на нашите два народа?

Tolnauer: Moram reći da ja kao predsjednik Savjeta sam dosta dobro upoznat sa radom Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoj i to iz dva razloga. Prvi, finansiranjem poznajem programe koje smo mi odobrili i ne govorim iz kantonije, vrlo su kvalitetni. A drugo, drago mi je da Zajednica Makedonaca sa svojim informiranjem jedina respektabilna zajednica koja ima kvalitetno izdavaštvo. Vasi časopis "Makedonski glas" informira ne samo članove vate zajednice nego i ostale prijatelje Makedonaca.

Nala intencija je za budućnost da se časopisi nacionalnih manjina nađu na našim kioscima i budu dostupni svim građanima, jer postoji interes za pojedina manjinska izdanja.

Mi smo izdvojili 410 tisuća kuna za Zajednicu Makedonaca i prihvatili programe za 2003. godinu. Osobno znam da to nije dovoljno, ali moramo biti realni i kretati se u okvirima našeg društva. Ne smijemo zaboraviti da se u ovoj situaciji za amaterizam izdaja 20 milijuna kuna, a prema Vladi za sljedeću smo godinu uputili zahtjev za povećanje tih sredstava. To me veseli jer će se unutar tih zajednica pokrenuti novi projekti, a poja vile su se i tri nove manjine Rusa, Bugara i Poljaka.

Osimn, moja naklonost prema makedonskoj zajednici potječe još iz mladosti. Bavio sam se glazbom. Volim makedonski melos, to je melodijski ritmički specifikum.

Drago mi je da se ta zajednica razvija u svim gradovima, gdje imate svoja kulturna društva. Makedonija je zemlja s respektabilnom povjeshću i mi smo zainteresirani za njenu kulturu i tradicija.

Tradicionalne veze Makedonije i Hrvatske sa dugotrajne još iz prošlih vremena kad smo bili u istoj državi i kad su nala dva naroda imali istovjetnih problema.

Povjesta Vašeg predsjednika Borisa Trajkovskog Zagrebu potakla je sva ova pitanja. Savjet je zainteresiran za produbljivanje tih veza, da one budu još jače.

Vai nacionalni praznik Binden za mene osobno je posebno radostan jer istoga dana i ja stavljam svojo rođendan.
Marko Parizoski

ФОТО ЗАБЕЛЕШКА

FOTO ZABILJEŠKA

Претседателот на Република Македонија Борис Трајковски со Македонците во Загреб

Македонци во Глаговачката Катедрала на миса за братајата Маладиници

По Глаговачката Катедрала илладиката Горваци ја одржаа првата молштва на македонски јазик во присуство на дискусног Марин Срмак и Македонци од цела Хрватска

Киро Глигоров во Загреб на промоција на неговата книга: "Македонија е се' нво зламие"

Славко Микулки, добитник на "Златен veselj" на отворањето на Струцките вечери на посвјата во Струга

Од архивата на Македонски глас Iz arhive Makedonskog glasa

Украинскиот селбор на Зданицата со амбасадорот Мили Несими и членовите на Амбасадата

Писат на Градог Осиек за Македонското културно друштво "Брода Младоници" од Осиек

TIKVEŠ *Special Selection*

White Wines

ROBIĆ d.o.o.

UVOZ, IZVOZ, VELEPRODAJA I USLUGE

10410 VELIKA GORICA
Kolodvorska bb
CROATIA

Tel. + 385 (0)1 6218 256, 6252 300

E-mail: robic@robic.hr

www.veletrgovina.com • www.robic.hr